

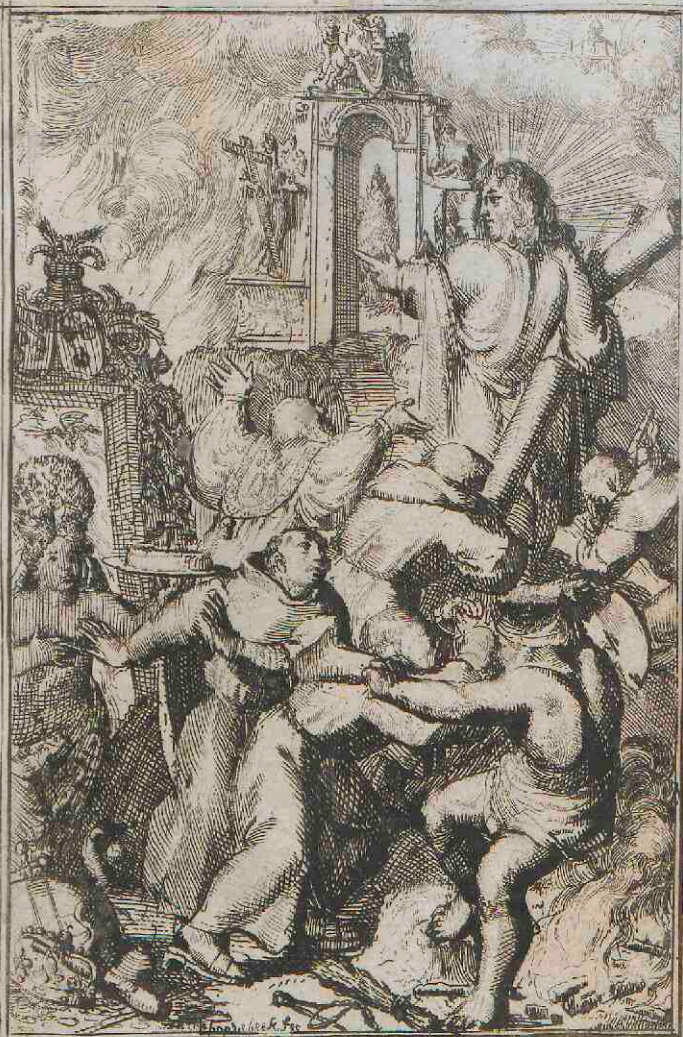
Nette afbeeldingen der eyge dragten van alle geestelyke orders, nevens een korte aantekening van haar begin, instelders, en bevestiging

<https://hdl.handle.net/1874/208775>

Ex Libris

Annae Mariae de ...

Anno 1798.

Afbeeldinge der dragten
en korte beschryvinge van d' instellinge
der Geestelyke Orders.

Vak 105
28
NETTE AFBEELDINGEN

Der

EYGE DRAGTEN

Van alle

GEESTELYKE ORDERS;

Nevens

Een korte Aantekening van haar
begin, instelders, en bevestiging.

In 't koper gebracht door

ADRIAAN SCHOONEBEEK.

Tot AMSTERDAM;

By den Auteur, in de Kalverstraat,
M. DC. LXXXVIII.

VOOR-REDE N.

Beminde LEZER:

Erscheyde redenen zijnder, die my tot het maken en uytgeven van dit Werk aengeport hebben, waar van wel de grootste mijn eyge lust is geweest die ik tot het maken had, en dan, dat ik in veel deftige en brave schilderyen en printen, niet alleen van slegte, maer zelf van de beroemste Meesters, en die tot op dit deel haar werken gelukkig en met groote agting van konst uytvoerden, alleenlijk haar beelden met de behoorlijke klederen niet stofferende: 't welk haar genoegsaam te vergeven is, doordien dat 't een zeer swate zaak is, en van een onmogelijk opletten, om, wanneer men in 't teykenen is, al de kley-nigheden waer te nemen, waer in de Orders dikwils van malkanderen verschillen, dat zomtijts een kraag, wye of naauwe mouwen, hoet, kap, muts, of iedts diergelijks, dat zomtijdts

VOOR-REDEN.

niet veel te agten is , en evenwel een heel ander Geestelijk lijkt als men wil verbeelden : dies volgens dagt het my zeer nodig te wesen , als mede om veel bysondere liefhebbers te voldoen , dit Werkje in 't ligt te geven , waar in ik vertrou dat aan de kleding geen fout of althans van zeer weynig belang is , en wil verhoopen dat het aan de liefhebbers zoo aangenaam zal zijn , als ik 't met yver (om een hoope zoekens en moeyte voor te komen) gemaakt heb. De kleur van de klederen zijn aangemerkt op het 73 plaatjes, die 'k in 't arzeeren en opschaduwender beelden , soo veel my doenlijk was , waargenomen heb. Ook is by yder haar merk of teyken bygevoegt , waar van sy haer bedienen in 't versiegelen , en schilderen tot zieraat als anders , voor zoo veel ik ze heb kunnen bekomen.

Ik meen ook dat 'er geen of zeer weynig andere Dragten zullen gevonden worden , hoewel 'er nog wel veel zijn die van een andere naam zijn ,
als

VOOR-REDEN.

als juyft in dit Werkje gevonden worden ; maer dat komt meest dat ze haer naem van eenigh byzonder Klooster, Kerk of plaats daer ze woenen, aannemen ; maar als men haar begin of de vergadering daer ze uyt gezonden zijn, wil opzoeken, soo sal men zekerlijk haar Dragt hier in vinden : want al de Orders van byzondere Namen te willen verbeelden, waar een oneyndig werk, en zou de zelve Dragt menigmaal moeten vertoonen, nergens in als alleen in de Naam verschelende.

Ook is tot meerder verligting der afbeeldfels en voldoening der liefhebbers, tot yder printje een korte beschrijving gevoegt, behelzende haar instelling, bevestiging en voortgang, mede de landen, plaetzen en steden daer ze meest zijn, voor zoo veel als onze voorgenome kortheyt heeft willen toelaten.

Op de

TYTUL-PRINT.

DEs werelts schatten, kroon, en goet,
Gemakken, en vermaaklijkheden,
Versmaan zy, die vol vuur en moet
Dees Heyrbaan rustig op gaan treden.

Men schroomt geen vuur, geen strop of smart;
Daar 't alles wort met winst verloren.
Op Kristus voorgaan wel gehart.
Wie zou zoo 'n woeker niet bekoren?

A. S.

HIS.

HISTORIE
van
D'INSTELLINGE
der
GEESTELYKE ORDERS.

N't begin wierden alle pligten van de Godsdienst door Kerkelijke personen bedient; die by de H. Kerke *Klerken* (of *Kerkelijke*) na't Latijns woort *Clerici* genoemd wierden. De Moniken bevlytigde naar enkelijk tot stille bedenkinge, en hadden haar woningen verre van de stad, en 't gewoel, in eenzame plaatzen, niet yverende als voor haar eygen Zaligheyt, zonder eenig deel of agt te nemen op dat van een ander, zoo datze met regt de naam van Moniken (alleenlevers) verdiende. Maar na dat den H. Basilius, en den H. Benedictus, met meer andere H. Vaders, haar regels voorschreven, en datze met Godvrugtigheyt en geleertheyt begosten te pronken, hebbenze zig beginnen te bemoeijen met de gewissen der gemeente; ondertusschen regte deze Kerkelijke personen schoolen op tot voortsetting en waarneming der letteren en geleertheyt, en die een weynig voor de eeuw van Karel de Grootte zig *Canoniken* begonnen te noemen, na't woort *Canonici*, ter oorsaake datze begosten te leven volgens de regels van de H. Kerk, gelijk haar de zelve van de H. Outvaders waren voor geschreven.

der

KANONIKEN

van St. Jan van Lateranen.

Dese is een van de oudste gemeenschappen die der zijn, men meent datze ingestelt is door den H. Apostel Jacobus en den H. Evangelist Marcus: zy leven volgens den Regel van den H. Augustinus, en zeggen dat den H. Gelasius, Leerling van desen grooten Leeraar die naderhand Paus geweest is, deselve heeft hervormt, binnen Romem in 't jaar 440. in de Kerk van St. Jan van Lateranen; en gelijk als in 't gemeen alles tot verval komt, so heeft Alexander de tweede haar Godsdiens weer herstelt, in 't jaar 1060; maar Bonifacius de agtste, onder voorwendfel van verscheide ingeslovene onorder, heeft z' 'er uytgejaagt en andere in haar plaats gestelt, die 'er hondert vyftig jaren in geweest zijn, tot dat Paus Eugenius de vierde haer der weer in gestelt heeft, in 't jaar 1445. bevelende met een datze zouden genoemd worden *Kanoniken des Zaligmakers van Lateranen*. Haar kleding bestaat uyt een witte linne rok, die ze over andere kleedren dragen die swart zijn, nevens een swarte mantel; willende als navolgen de oude Leviten, en Priesters van de wet Mosis; 't welk haar outheyt genoeg bevestigt.

Canonicus Sancti Johannis Lateranensis Romae

der

KANONIKEN

van 't H. Graf.

DEse zijn van outsher altijd Bezitters van 't H. Graf geweest, en bezaten veel de schoonste Kerken van 't H. lant, gelijk men ziet by een Bulle van Celestyn de tweede aan den *Prior Peter*, en aan de *Kanoniken* van 't H. Graf te Jerusalem gesonden. Deze Order heeft zigh gantsch wijt uitgestrekt al tot in Italiën en Napels toe; zelfs vint men ook tegenwoordig in Siciliën een rijke *Priory* even buyten de muren der stad *Piazza*. 't Is waarschijnlijk datze haar meeste groey, en 't kon wesen haar geboorte gekregen heeft onder de *Koning Godefroy*, alhoewel de meeste meenen datze gestigt is van den H. Apostel *Jakobus de Minder*. Is Onderhorig den regel van den H. *Augustinus*. Sy dragen over een swarte onderrok een wit linne rokje, en een swarte mantel, op welkers slinker zy vijf rookruyzen staan; hebben de baart lang, en een bonet op 't hooft, na 's lants wijs: sy hadden niet als hollen en wildernisse voor haar woning, en tot vergoeding van die ongemakken en schaden dieze van de Ongeloovige geleden hadden, gaf *Godefroy de Botiillon*, (na dat hy zig meester van Jerusalem gemaakt hadde in 't jaar 1099. het H. Grafte bewaren, waar van haar naam herkomen is. Haar wapen begrijpt vijf Jerusalemse kruyzen, met dit opschrift, (*in hoc signo vinces*) in dit teken zult gy winnen.

III.

Canonicus Regularis St Sepulchri.

III. Van d'ORDER

der

HERBERGERS

van den H. Geest.

MEn twijfelt niet of een Montpelliërs Edelman genaamt Guy, van een rijk en doorlugtig geslagt, heeft d'Order van den Heyligen Geest ingeselt, alhoewel veel se veel ouder agten, en verskeren dat de H. Martha haar Patronesse ook de stigster is: 't was in 't jaar 1198. dat Innocentius de derde dees Order voor goet keurde, en agte het raatzaam, dat deze selfde Guy, die alreede een vermaart Gasthuys tot Montpellier gestigt had voor de arme kranken, en regels gegeven aan de geregelde Kerkelijke, om ze te bestieren, ook de selfde zorg op zig nam voor die van de H. Maria in Saxia te Romē, en rigte hier de selfde Order op de selfde manier van bestieringe, gelijk hy gedaan had in de andere. Deze Godsdienst heeft zig wijd en breed uytgestrekt door Vrankrijk en Italiē, en by gevolge door de gantsche Christen werelt. Daar is een groote betwilfing om het Generaalschap; want de Groot-Bevelhebber van Montpelliërs laat niet aan de *Generaal* van Romē, als Italiē en Hongariē, meynende dat de rest van hem behoort af te hangen. Zy gaan gekleet op de manier van de Priesters, in een swart kleet, met een wit kruys op het midden der borst, en een gelijk kruys op de linker zijde haers mantels. Dees' Order is aan den Regel van den H. Augustinus onderhoorig gemaakt door Eugenius de vierde. Haer wapen vertoont den H. Geest door zijn Goddelijke stralen de aarde verlichtende en vervullende.

IV.

Clericus Hospitalaris Spiritus Sancti Romæ

der

KANONIKEN

van den H. Markus tot Mantua.

DEze gemeenschap is zeer out, en een Bulle van Innocent den derde van 't jaar 1205. geeft haar den H. Markus voor instelder, 't zy zo 't zy, haar Kerk tot Mantua noemenze des H. Markus, aan hem gewijt, en buyten de welke sy geen kloosters hebben als een te Nezo, in 't Padouans gebied, gestigt in 't jaar 1150. door een Mantuaans Bisschop, genaamt Henrik. Gaan heel en al in 't wit gekleet, en dragen een wit bont vel over den arm; vertoonen in haer wapen den H. Evangelist Markus, met het omschrift, (*pax tibi Marce Evangelista meus*) vrede zy u Markus myn Evangelist.

Canonicus Mantuanus Stⁱ Marci.

der

K A N O N I K E N

van St. Joris, tot Venetien.

Omtrent het jaar 1396. een Romeyns Priester met namen Bartholomeus, van 't huys der Colonnen, geraakt door een ongemeenen yver tot Godvrugtigheyt, gong prediken en leren tot Padoüa, en de omliggende steden, trekkende seer veel luyden tot een godvrugtig en verbonden stil leven, onder de welke waren Gabriël, Condolmarius en Antonius Corriarius, Venetiaanse Edellieden, (waar van den eenen Cardinaal en d'ander Paus geweest is) die t'zamen stigte de Order der Blauwe *Kanoniken* van St. Joris d'Alga, tot Venetien in 't jaar 1404. die bevestigt wiert van Paus Gregorius de twaalfde, oom van Antonius Corriarius, en naderhant door Gabriël Condolmarius zelf, toen hy Paus was onder den naam van Eugenius de vierde. Dese Order is seer aangegroeyt door den H. Laurentius Justinianus, die door Godlijk ingeven in dese Order is gegaan. 't Zijn wereltlijke *Kanoniken*, en 't Klooster tot Venetien is 't voornaamste van d'Order. Zy dragen een witte knoppige rok, een blaauw kleet met wye mouwen daar over, een lange stoel over de schouder, en een bonnet op 't hooft, alles van de zelfde kleur. Het teken haers Order is een St. Joris, een Draak doodende te paart, met het byschrift: (*super Aspidem & Basiliscum ambulabis,*) *Over den Asp en Basiliskus zult gy wandelen.*

VI.

Canonicus S^t. Georgii in Alga Venetiis.

der

GEREGELDE KANONIKEN

van St. Joris in Sicilien.

DE Blaauwe Kanoniken van Sicilien, beleven met meerder gestrengheyt hare regels, 't welk genoegzaam haar buytenste gewaat te kennen geeft, dat voor 't meerendeel op de *Heremitische* wijs trekt; want sy verschelen veel in dragt met de voorgaande, dragen in de hant een dikke stok, en een lompe *Pater-noster*, de kap blaauw van slegt grof laken, een witte rok zeer slegt en kort, en een blauwe muts op 't hoofd, met houtse klompen onder de voeten.

Canonicus Regularis S^ti Georgii in Sicilia.

der

GEREGELDE KANONIKEN

des H. Zaligmakers.

PAUS Gregorius de twaalfde gaande na Savonne, om daar een *Concilie* te houden, sag Siena verby trekkende een eerwaardige *Heremyt*, genaamt Steven, die met verscheyde andere een zeer Godvrugtig leven leyde in een groeneyke Bos, dicht by de stadt in een eenfame plaats, 't welk oorzaak is dat een kleyn Meertje daar niet wijt van daar sijn naam gekregen heeft van *Silva lacus*. Hy had daar een gebedeplaats aan den Saligmaker der werelt toegeeygent. De Paus sig willende bedienen van dese Steven, om der *Kanoniken* order te hervormen, beval dat dit Klooster van *Silva lacus* sou wesen d'eerste *Priory* van dese nieuwe hervorming, en dat de Geestelijken die der in waren, zig zouden noemen *Kanoniken* des H. Zaligmakers. Dit geschiede soo omtrent 't jaar 1408. maar om eenige swarigheden die 'er voorkwamen, trok se de Paus van daar, en gafse een plaats digre by Eugubium, in 't Hartogdom van Urbinen, genaamt des H. Ambrosius. Ingevolge de Kloosters des H. Saligmakers tot Bolonien, en der H. Maria van den Rijn, die te zamen ingelijft waren, vereenigde haar met dat van den H. Ambrosius, gelijk mede verscheyde andere deden, so dat deze gemeenschap regenwoordig in Italiën onder zig heeft twee-en-veertig Kloosters, die alle de regels van den H. Augustinus volgen. Haar kleding is alles wit, soo wel 't gegorde kleet als de *Patience*, en tu sschen 't kleet en de *Patience* dragense een seer witte overrok, een hemt, en een mantel van swarte wolle Sarsje, met een hoet op alse uyt gaan; maar in huys dragense een witte wolle bonnet; hebben ook voor haar merkteken een *Salvator Mundi*, of 's werelt Zaligmaker.

VIII.

Canonicus Sth Salvatoris.

der

GEREGELDE KANONIKEN

van Groenendal.

HEt Klooster van Groenendal, gelegen in een Bos digte by Brussel, van d' Order des H. Augustijn, was soo rijk en soo vermaart, dat het was hooft van een seer aanmerkelijke vergadering, en had nog ses andere Kloosters in Nederlant van zig afhingende. In 't jaar 1412. wiert geheel en d'al vereent aan de vergadering van Windesim, gestigt in 't jaar 1380. door Florens, die een Mergesel en leerling was van Gerard de Grootte. Sy hebben 't hooft geschooren met een kleyn kruyntje, een grootte kapruyn die't hooft en de schouders dekt, swart gelijk de kap, maer d'overrok is wit en enkelijk van linnen: sy dragen ook geen ander linden over 't blote lijf, sy zijn tegenwoordig uytgeroeyt, en leven niet als door Italien, onder verscheyde beveelen die sy daar vinden. Sylvester Maurolicus die geschreven heeft de Historie van al de Godsdiensten, maakt gewag van verscheyde Kloosters in Sicilien, soo wel van mannen als van vrouwen, die van outsher van d'Order van Groenendal waren.

A

IX.

Canonicus Regularis vallis viridis.

der

B R O E D E R S

van 't gemeen leven.

O Ntrent 't Jaar 1374. Gerard, bygenaamt de Groote, na sijn leersugt volbragt te hebben in de Sorbonne tot Parys, keerde weer na Deventer, een stadt in Nederland, en sijn geboorte plaats, vernoegde zig alleen met het Ouderlingschap, sonder oyt na de Priesterlijke waerdigheyt te tragten. Door sijn gedurige Predikatie stelde hy een gemeenschap van Kerkelijke personen in, die de jonkheyt souden onderwijfen in de letteren, en haar leeren wel te leven. En yder van haer bestont door 't werk haerder handen, besonderlijk uyt 't voordeel datze trokken door 't naschrijven van fraye boeken. (Thomas van Kempen is ook een van haer leergenoten geweest.) Florens die voor een gedeelte de sorg van dese vergadering had, seyde op een tydt tegen Gerard, dat het niet kwalijk sou slagen indiense een gemeene beurs maakte en leven soo t'samen in 't gemeen. Dese voorstel behaagde byzonder aan Gerard, en daer was niemant diese tegen de borst was. Dese t'samenwoning der Geestelijke of Broeders van 't gemeen leven begon soo eerst tot Deventer, en strekte zig in weynig tijdt uyt door geheel Nederland, en viert door verscheide Pauzen bevestigt. Gerard stierf in 't jaer 1384. en Florens in 't Jaer 1400. Dese geestelijke zijn wereltlijk, en doen geen belofte, niet anders als de Vaders van 't Oratorie, en de Leeken van den H. Ambrosius, door den H. Carel Borromeus ingestelt. Sy zijn gekleet geheel en al op de manier der swarte Moniken, verscheelen alleenlijk aan de Kap, die wat wyder is, en de Mouwen, die een weynig naauwer zijn.

X Van

Frater vitæ Communis.

der

T H E A T I N E N .

J Oannes Petrus Caraffa, geboren in 't Jaar 1474 van een zeer edel geslagt, gong op sijn 18 Jaer na Romens Paus Alexander de sesde maakte hem sijn geheyme Kamerling. Op sijn 28 Jaer gaf Paus Julius de tweede, hem het Bisdom van *Chieti*, van outs gesegt *Theate*, en wiert gewijt in 't jaar 1506. Wiert voor Pauffelike Gesant gevonden na Ferdinand van Arragon, die bezit nam van 't Koninkrijk Napels. 't Jaer daar na vertrok na zijn Bisdom, doende daar de Kerkelijke tugtherleven. 't Jaer 1513 kwam hy tot Romen in 't *Concilie* van Lateraan: weynig daar na sond hy hem voor gesant (*Nuntius*) na Engeland by Koning Hendrik de achtste, vertrok van daar na den Koning Ferdinand, die hy weynig voor sijn doot noch kwam vertroosten, en bewoog het Koninkrijk van Napels aan sijn neef Ferrandin van Arragon die 'er meer regt toehad, te herstellen: beschikte vorders nog verscheide dingen tot dienst van 't Spaanse Hof, en vertrok met veel teykens van grootagting, besonder van Karel de vyfde, die hem noemde tot 't Aertsbisdom van Brundesi by dat van *Chieti*, 't welk hy egter niet lang besat; maar stelde 't een en 't ander in handen van de Paus, in 't jaar 1524: begaf zig geheel tot Godvrugtheyt, en maakte soo 't begin van de geregelde Kerkelijke, die ter oorzaak van hem Theatinen genaamt wieden: en dese instelling wiert goedt gekeurt 't selve jaar door Clemens de sevende: na de brand tot Romen, ging Caraffa na Venetien, daer hy met kracht sijn Godsdiensl opregte in 't Jaer 1536. Paus Paulus de derde maakte hem Kardinaal; en in dit selfde jaar kwam 't Bisdom van *Chieti* weer open, dat hem weerom gegeven wiert. 't Jaer 1555. na de doot van Marcellus de tweede, wiert hy Paus gekoren, en wilde zig noemen Paulus de vierde, ter gedagtenis van Paus Paulus de derde, die hem de Kardinaals hoet gegeven had. Sy dragen geheel een swart kleet, gelyk de Priesters, somtyts met en somtyts sonder Mantel gaande,

XI.

Religiosus Theatinus.

der

G E E S T E L Y K E N

van S O M A S K A.

Hieronymus Æmilianus, Venetiaans Edelman, begon door Godlijk ingeven in 't jaar 1531. eerst de arme Weeskinderen van klederen, eten en drinken te besorgen, en onderwees haar in de letteren, prekende voorts dagelijks voor dese, als mede voor andere stedelingen en priesters, haar vermanende tot sulc een barmhertig en deugdelijk werk: was niet te vreden dit alleenlijk tot Venetien sijn Vaderlant te verrigten, maar trok na Bergamo en Milan, daar hy tot Somaska, een Dorp tusschen dese twee steden gelegen, de grondt ley van een vergadering van geregelde Kerkelijke Persoonen, die haar naamna dit dorp behouden hebben. In 't jaer 1546. vereenigde de Kardinaal Karaffa haar met de Thatinen, daer hy de insfelder van was; maar naderhant Paus geworden, scheydese weer. De volgende Pauzen droegen byzonder zorg voor deze nieuwe groeiende Godsdienst: Pius de vijfde gaf haar 't Klooster van S. Majol van Pavia, en bragt haar onder den Regel van den H. Augustinus. Eenige tijt daar na, in 't jaar 1568. verscheyde vaders van de Kristelijke Lering, door Cæsar de Bus, eerst tot Avignon opgeregt, versogten vereenigt te werden met die van Somaska, 't welk haar vergunt is door Paulus de vijfde, in 't jaar 1616. 't Hooft van deze Order noemt zig *Generaal* van de geregelde vergadering van Somaska, en van de Christelijke leere in Vrankrijk. Sy zijn gekleet in 't swart laken gelijk de Priesters met een hoed op 't hooft. Haar beeltje is een Kristus, dragende zijn kruys, met deze woorden, (*Onus meum leve,*) *Mijn last is ligt.*

XII.

Religiosus Somascus

der

PRIESTERS van JESUS Maatschappy.

DEze Godsdienst (die men gemeenlijk Jesuiten noemt) heeft zijn begin gehad in een tijd dat de H. Kerk yver en geleertheit van noden had, en alle groote deugden, om zig te stellen tegen de ketteryen die haar van alle kanten bestreden, en om het ligt van 't ware Geloof onder de ongeloofige en Heydenen te brengen, zelfs tot de alderafgelegenste landen. Zy heeft ook een oneyndelijk getal van doorlugtige mannen voortgebragt, die gestaag gestreden hebben tegen de vyanden van de ware Godsdienst, en die altijd onscheydelijk gehegt zijn geweest aan 't voordeel van de H. Kerk. Den instelder van deze groote Order is geweest den H. Ignatius de Lojola, geboren in Biscajen, in 't jaar 1492, zijnde gekwets in de belegering van Pampelone, door een Kanon-schoot aan 't been, besloot by zig de werelt te verlaten, en zig geheel tot Godt te begeben. Hy kwam dan tot Parijs in 't jaar 1528. daar hy zijn eerste leerzaamheydt volbragt hebbende, met negen van zijn gesellen na Romen trok, in 't jaar 1537. daar zijn Maatschappy van dag tot dag geweldig groeyde, onder de regel die hy haar gaf, en wiert eyndelyk bevestigd door Paus Paulus de derde in 't jaar 1540. Gaan gants en geheel in 't swart laken gekleet; en 't wapen haers Order is den naame Jesus met een kruys daer op.

XIII.

Sacerdos Societatis Iesu.

der

Priesters van 't Oratorie van den H. Philippus Nerus.

Dese t'samenleving van Wereltlijke Kerke-lijke, is eerst gestigt tot Romen, door den H. Philippus Nerus, een Florentijn en Werelts-priester. Zy begonnen haar oeffeningen in 't jaar 1550, maar is niet bevestigd als vijf-en-twintig jaar daer na, door Paus Gregorius de dertiende, in 't jaar 1576. die haar de Parochi Kerk van de H. Maria in *Vallicella*, tegenwoordig genaamt *la Chiesa Nuova* vergunde, om al haar dienste waar te nemen. Den H. Philippus Nerus, bragt zijn gantsche leven tot Romen door, sonder daar ooyt uyt te komen, als eens, om de zeven Kerken te gaan bezoeken. Hy stierf in 't jaar 1595. in een ouderdom van tagtentig jaren. Op zijn voorbeeld stigte Pieter de Berulle tot Parijs de vergaderinge der Priesters van 't Oratorie, die uytgestrekt is byna over gantsch Vrankrijk, zijnde bevestigd door Paus Paulus de vijfde, in 't jaar 1613. Sy hebben onder haar veel mannen van een goet voorbeeld en groote kennis. Gaan gekleet als Wereltlijke Priesters, sonder eenige verandering, doen ook geen beloften, maar leven enkelijk na 't goet agten des Paus, onder een overste die ze moeten gehoorzamen. Haar teyken vertoont een Maagt Maria, met het Kindken Jesus op de mane zittende.

Sacerdos Oratorii S^ti Philippi Nerii

der

Agonizanten, of vergadering der
geregelde Kerkelijke, dienende
de Kranken.

DEze Godsdienst is geschikt om de Kranken die bereyts leggen zieltoogen, by te staan, en haar te bereyden tot die moeilijke weg die wy alle heen moeten. Dese, waar uyt d'Order bestaat, zijn Geregelde Kerkelijke. Haer instelder is Camillus de Lelys geweest: hy was geboortig uyt een lantschap van Abruzzo, in 't Bisdom Chieta, genaamt Buccianico, en hebbende zijn eerste jaren in de krijg versleten, besloot by zig zijn laatste te besteden tot den Geestelijken Oorlog, en begaf zig tot de Gasthuysen, om de arme kranken en stervende te verkwikken en te versterken. Hy had vier goede vrienden of medgesellen, met welke hy zijn nieuwe Godsdienst begon op te regten, die door Sixtus de vijfde wel voor goet gekeurt wiert, in 't jaar 1584. maar onder voorwaarden dat ze haar zou moeten eenige oude regels onderwerpen; dat haar egter niet al te wel behaagde; lieten evenwel niet na, overal haar werken van Barmhertigheyt te oeffenen. Ondertusschen Sixtus de vijfde komende te verhuysen uyt dit na 't ander leven, en Gregorius de veertiende, die hem volgde, bevestigde deze vergadering in 't jaar 1591. en maakteze vry en onafhankelijk. De regte naam is, de vergadering der Geregelde Kerkelijke, dienende de Kranken. Haar dragt is Kerkelijk, met een geel kruys op de borst, en een diergelijk op de linker zijde haers mantels, 't welk ook 't merk haers Order is.

XV.

Religiosus Ordinis Agonizantium

der

KERKELYKE

des Minderen Orders.

DE Geregelde Kerkelijke des Minderen Orders bekennen haar instelling aan een Edele Genoüees, genaamt Joan Augustijn: hy maakte de eerste vergadering tot Napels, in 't jaar 1558. met twee andere Edellieden, uyt geslagt der Carracciolen, Augustijn en François. De instellinge van haer order wierden goet gekeurt van Paus Paulus de vijfde, in 't jaer 1605. Sy hebben een huys tot Romen, te St. Laurens gezegt in Lucina, daar haar Overste woont, en een s'amenkomst te St. Agnes, op de plaats Navona. Sy zijn Priesters gewijs gekleedt; maar met slegt grot laken, in 't swart.

Onder de geregelde Kerkelijke personen, daar van boven aengeroert is, zijn nog die van den H. Paulus, anders genoemt Barnabiten, ter oorzaak van de Kerk des H. Barnabas tot Milaan, die de eerste is dieze bezeten hebben, die van de goe Jezus ingestelt tot Ravenne, door een Dogter, genaamt Margarita; de Kerken des H. Ambrosius, gestigt tot Milaan, door den H. Carolus Borromeus. De geregelde Kerkelijke van de maagt Maria tot Lucca; die men in Italiën noemt della Scuole pie; ende van de Kristelijke leering tot Romen.

Clericus Ordinis Minorum.

der

M O N I K E N

van den H. Pachomius.

NA de vergaderinge der Kerkelijke perfoonen, laten wy de Kloosterlijke volgen; een van de alderoutfte is die van den H. Pachomius, die in de Woefstynne, en in de Kloosters meer als nege duysent *Moniken* had, die onder hem behoorden, aen de welke hy zekere regels belaste waar te nemen, die men zegt dat hem door een Engel genoemt zoude zijn. Maar ik weet niet of in Europa Kloosters zijn die tegenwoordig deze oude manier van leven volgen, en of de Pauzen deze regels bevestigt hebben; den H. Hieronymus heeft ze overgezet in't Latijn, en men zietze aen't eynde der werken van den H. Kaffianus, en Palladius verhaaltze in't kort in zijn *Historia Lausaica*. Den H. Pachomius leefde ontrent het jaar 340. en stierf in't jaer 405. in't begin van de vijfde eeuw. Haer kledinge bestaat uit een Rok en Kapje op de Griekse wijs, altemaal swart. Haar merk vertoont een Engel, houdende in de eene hand de Wet, en in de andere een Jerusalems veder; met een omschrift, (*Angelis suis Mandavit de te*) hy heeft u aen zijn Engelen bevolen.

Monachus Sⁱ Pachonii.

van den

H. M A K A R I U S.

DEzen Heylig die leerling was van den H. Antonius, heeft in een verschrikkelijke wildernisse van Thebais, in Egypten het eerste Klooster gestigt, en heeft so regels voor de Moniken gelaten, die na zijn leering leefde; maar dese Godsdienst is noyt buyten Egypten gekomen, daar deze goede *Heremyten*, tot den huidigen dag haar diensten nog in haar taal doen, die men Koptize noemt, dat zoo veel zeggen wil als Egyptise. Haar kledinge waren trekkende na 't Purper, met een swarte *Patienze*, zy hadden op 't hooft een swarte grootc en lange Bonnet, die haar de ooren kan bedekken, met een kleyn kapje daar onder. Den H. Makarius leefde omtrent 't jaar 350. Haar teken is een Poort, met het byschrift, (*Iusti intrabunt in eam*). De rechtvaardige sullen daer ingaen.

Monachus St Macarii.

van den

H. B A S I L I U S.

Voor den H. Basilius leefden de Griekse Monaken, die in een seer groot getal waren, sonder eenige geschreve regels, nog hadden eenige instellinge, sy bedienden haer slegts van wat kleet dat zy wilden, sonder sugt van tot eenige Kerkelijke Order te komen. Den H. Basilius was de eerste die haar voorschreef wat manier van leven sy behoorden te houden, en verbondse aan zekere wetten, en liet haar een ordentelijke belofte doen van het alleenleven, onder sekere voorwaarden. Dese Heylige Instellinge gingen door tot in 't Westen, en wierden goet gekeurt door de Pauzen; en de Kardinaal Bessarion, van geboorte een Griek, en verbondene van dese Order, heeftze in een kort begriip gebragt, en in 23 deelen onderscheyden. Zy dragen een swart kleet, gantsch eenvoudig, sonder pragt of verziensel, bestaat alleen uyt een rok met wye mouwen, die digt op de hant komen, en een andere gantsch swarte rok daar onder. Sy hebben op 't hooft en over de schouders een kappe die 't hooft dekt, en neerwaarts ook op de schouderen hangt. Sy dragen noyt een hemd, en slapen sonder dekens op 't stroo; sy eeten noyt vleesch, houden zeer gestreng vastens, bewerken de aarde met haar handen, en konnen gaen voor opregte deugdelyke Geestelijken, en voorbeelden van de alderbeste Godsdienstige.

Monachus S^{ti} Basili.

des

H. BASILIUS

in Messina.

MEn heeft in Sicilien en Calabrien verscheyde Kloosters van den H. Basilius, dat van den H. verlosser van Messina is het Hoofd, en is gestigt in 't Jaar 1057. door Rogier Guiscardus van Normandic, en heeft het voorregt over de andere, en zy leesen haar getijde in 't Grieks. Daar zijnder ook eenige in Spanje die haar getijden op de Roomse manier leesen. Den H. Basilius stierf in 't jaar 378; of gelijk andere schrijven 379. Zijn regels zijn gedrukt met zijn andere werken. Men ziet ook een oversetting door Ruffirus, Priester van Aquileia, gemaakt, die t'zijnen tijde leefde. Haar klederen verschillen een weynig van de Griekse. Dragen de rok, de *Patiénze* en de kappe, die om de hals digt geplooyt is, altemaal swart. Hebben voor teyken een Bisschop sittende, met de woorden, (*si Deus est pro nobis, Quis contra nos*) *So God voor ons is, wie kan tegen ont.*

Monachus S^ti Basilii Apud Messinenses.

des

H. BASILIUS

in Duytsland.

Dese Geestelijke volgen de zelve regel van den H. Basilius, en verscheelen van de andere in kleur, en buyten kleding, en niet in de Godsdienst, nog oeffening des deugts. Sy hebben een lange Rok, een *Patienze*, een Kappe, en een Muts, die wel een oorlogs muts lijkt; sy wonen in zeer groote gebouwen by de Duytsers, en worden by haar voor volmaakte en wellevende Geestelijke gehouden. Haer Order heeft voor een algemeen merk, en beeltje, de wysheyt verbeeldende met het rad des geluks agter haar, waer by men leeft dese woorden, (*Sapientia vincit malitiam.*) *De wysheyt overwint de boosaart.*

Monachus S^ti Basilii in Germania

der

S A B B A I T E N.

DEn H. Sabba geboren in Kappadocien in de lantitreeke van Cesarëen, ten tijde des Keyfers Theodosius den tweeden, hy begaf zig geheel tot het Klooster leven, en vertrok zig eyndeelyk in het Klooster van de H. Laura in 't Heylige Lant, waar van hy Abt wiert na de doot van Gerasimus: hy boude zig zelfs verscheyde Kloosters, onder anderen een tot Jericho, en een in de Woestyn digt by de Rivier Jordaan, verkeerde ook het huys daar hy gebooren was in een Klooster, en verspilde daer al sijn Middelen aan, en een goed getal *denarien* die de Keyzer Anastasius hem gegeven had. Beschermde ook tegen de vyanden van de Katholyke Godsdienst het Kalcedonenfer *Synode*. Hy stierf ter ouderdom van 93 jaren, in 't jaar 493 onder Keyzer Justinus; sijn Lighaem is gebragt van Jerusaleem tot Venetien, en is tegenwoordig nog in de Kerk van de H. Antonius. Gaan gekleet met een Rok op 't Grieks: maer met een Kap en *Patiënze* op 't Latyns, van kleur by kans graau als een Leeuw.

Monachus S^t. Sabbæ.

der

L E R I N E N S E R

Moniken.

O Ntrent 't jaar 375, leyde den H. Honoratius de Grond des Kloosters van Lerins, in dit eyland van Provence, dat naderhand van sijn naam is genoemt geweest 't Eyland van den H. Honoratius, anders 't Eyland der H. Margareta. Hy wiert daar na in 't jaar 426. Bisschop van Arles gemaakt, hy gaf regels aan de *Moniken* die hy ingestelt had, daar 't derde *Concilie* van Arles, en Sidonius aan gedenken: maer 'k geloof niet datze tot nog gevonden zijn. Den H. Cassianus een Schythe van geboorte, en Ouderling gemaakt van den H. Chrysofomus, kwam tot Marseille, en verheerlykte deze vergadering merkelyk: wy hebben nog dat hy geschreven heeft aan den H. Honoratius van d'instellinge der Kloosters, in 't vervolg des tyts sien wy dat de vergadering van Lerins vereenigt is met die van den H. Benedictus: en de vergadering van de H. Justina bezit tegenwoordig dit Klooster. 't Kleet deser *Moniken* was gelyk aan de Griekse Kaloyers, maer met een Kap op 't Latyns geheel swart.

Monachus Lirinensis.

der

BENEDICTINER MONIKEN *van Cluny.*

DEN H. Benedictus is sonder twijffel de grootste Aarts- vader van 't Westen geweest. Hy gat aan die t' zinnen tijde een afgesondert leven leyde, wetten, en bragt ze weder tot het regt kloosterlijk, en stil t'zamen leven; daarze anders door de geheele werelt waren verstrooyt, zonder eenige regels. Hy was de eerste grontlegger van 't Klooster van den Berg Cassin, en 't na veertien jaaren bestiert te hebben, stierf in 't jaar 543: maar die yver en 't vuur van Godsdienst, dat hy aan die van sijn Order ingeblasen had, quam allengskens te vervallen. De eerste die 'tweeropregte, of om beter te seggen verwekte, was Odo; hy was van een zeer doorlugtig geslagt, en wiert eerst *Kanonik* tot Tours: men zeyt van hem, (gelijk hy de Heylige en Wereltlijke schriften tegen malkander overwoog,) dat lesende op een tijt zijne Virgilius, raakte in slaap, dromende dorst te hebben, en dat men hem gaf te drinken uyt een beker vol serpentes. En men versiekert, dat dit d'oorzaak was, waar door hy zig geheel ende al tot heylige dingen begaf, hebbende al sijn goet aen de armen gegeven, vertrok zich in eenzaamheyt. Hoe dat het zy, hy wiert *Monik* in 't klooster te Gignac, daar den H. Berno Abt van was. Hy wiert eerst langen tijt daar na Abt van Cluny, daer hy de hervorming van sijn Order begon ontrent 't jaer 940. de welke van meer als twee duyzent Kloosters gevolgt wiert, en maakte Cluny soo vermaart, dat het was als een kweekschool, waar uyt van tijt tot tijt de waardigste en uytstekenste mannen voortkwamen, die de Heilige Kerk bestierden. Odo stierf in 't jaar 944. Dese *Moniken* dragen een witte onderrok, en swarte kap.

XXIV.

Monachus S^{ti} Benedicti Monasterii.
Cluniacensis.

der

VERGADERING

van de H. Justina.

Het Klooster van de H. Justina te Padua was veel van zijn eerste luyster ontschooten: en om de saken weer in een goede staat te herstellen had men aan 't Roomse Hof besloten om'er de Olivetanen in te stellen; maer de Republyk van Venetien bragt door haar betoninge soo veel te weeg in 't jaar 1408, dat Gregorius de twaelfde goed dacht dat Lodowyk Barbo Venetiaans Edelman, om dees tyt Prioer van de Order van den H. Georgius d'Alga, overging van de *Kanonike* tot de Kloosterlyke Order, en wiert Abt van de H. Justina; hy werkte met sulck een gevolg aan 't hervormen van de Order van den H. Benedictus, dat veel Kloosters van Italië haar toevlugt tot hem namen, en hem versogten van syn leerlingen te hebben, om haar te komen onderwyfen, en herstelling in de luyverheyt van de Regel. Soo dat de vergadering van de H. Justina van Padua in een zeer kotten tyt haar Meestres van een groot getal zeer ryke Kloosters bevond. Haar kleeris wat enger als de andere Kalfinensers, maar ook swart; dese Moniken gebruyken om haar schiltje dese woorden (*Non confundetur in eternum*,) in der eeuwigheyt zal 't niet verstoort worden.

C

XXV.

Monachus Congregationis S^{tr} Justinae.

24

*der*Vergadering van den Berg *Kassyn*.

MEn gaf ook aan de zelfde Louÿs Barbo, in 't jaar 1504. 't Klooster van den Berg Cassin, en Eusebius van Modena, ging ook met hondert van zijn Geestelijken over, om daar zijn hervorming te stigten; en dit was de reden dat Paus Julius de tweede, beval ter eeren van de twee namen, dat die in 't toekomende souden genoemt worden de Vergadering van den Berg Cassin, of der H. Justina. Men heeft de andere vergaderinge hier voorgestelt als Ouder, ter oorzaak dat dit een hervorming is van d'Order van Cluny. Haar kleet is een wytsē rok, een groot kap-kleet, en een seer wyde kap, en een Kerkelijke bonnet; al te zamen swart.

Monachus Casfinensis.

der

MONIKEN van CAMALDULI.

DE tweede hervormer van d'Order van den H. Benedictus, was den H. Romualdus, geboren tot Ravennè. Van een zeer doorlugtig huys. Hebbende in d'Apennynse bergen, dicht by d'Aresse een plaats gevonden volgens zijn aart, te weten een schoone eenzaamheyt, die men noemt *Campo Maldoli*, na de naam van hem die de plaats toe kwam. Hy begon hier ontrent 't jaar 1009. te stigten dat vermaarde Klooster, dat den naam gegeven heeft aan de gantsche Order. Den H. Romualdus leefde tot een ouderdom van hondert en twintig jaren, en stierf in 't jaar 1027, in 't Klooster van 't dal van Castro, op de markt van Ancona. Sy zijn gekleet met een rok en een *scapulier* daar om, en een witte kap daar boven.

Monachus Camaldulensis.

der

HEREMYTEN
van Camalduli.

't **E**N was niet genoeg voor den **H. Romualdus** te hervormen, en de *Moniken* tot volmaaktheit te brengen, hy wilde ook op 't einde van zijn dagen nog nieuwe *Heremiten* stellen, en haar meerder vasten en veragting des gemaks op leggen. Zy hebben 't hoofd geschooren. Zijn gekleet in 't wit, en dragen een korte rok met een *scapulier* daar aan vast, neven een kap, alles van de selfde kleur. Onderhouden 't swijgen bysonder, zijn altijd vertrokken uyt 't gevoel, om altijd met God te zyn.

Eremita Camaldulensis.

der

HEREMYTEN

van den H. Romualdus, of van
den Berg Monte Corona.

D Ees Order is een tak van die van Camalduli, Paulus Justianus, Venetiaans Edelman, begon de opregting daar van ontrent 't jaar 1520. en stigte 't voornaamste Klooster tien mijlen van de Stad Perusa, in 't midden van d'Apenninen, in een plaats genaamt *Monte Corona*, en dit was in 't jaar 1555. dat hy de Kerk toeëygende aan de Saligmaker des Werelts. Sy verscheelen in weynig saken met d'andere Order van Camalduli. In 't jaar 1523 was een soort van vereeniging opgerecht in deze twee Godsdiensten. Haar kleet is een korte rok met een *Scapulier*, en een mantel om 't lijf, die een weynig over de knien komt, van enkele witte wol. Sy hebben 't hoofd geschooren, en leven als de andere Geestelijken van *Camalduli*. Haar wapen is gekroont gebergte.

Eremita Camaldulensis Montis Coronæ.

der

MONIKEN van VALOMBROSE

DEN H. Joannes Gualbertus, was eerst Geestelijk van de vergadering van Cluny, in 't Klooster van den H. Miniatus; maar hy had zulk een afkeer van de *Simonie*, die dezer tijt byna gansch Italien besmet had, dat hy verlangende een volmaakter leven te leyden, ging in 't jaar 1008. na Camalduli, daar den H. Romualdus was, en was eenige tijt lang zijn Leerling: scheyde zig daar na van hem, en vertrok in de eenzaamheyt van d'Apennynen, in een plaats, bekwaam voor 't Godvrugtig en overdenkend leven, eerst genaamt *Acquarella*, en daar na *Valle Ombrosa*, gelegen van Florencen ontrent agtien mijlen: ley onder de regels van den H. Benedictus, in 't jaar 1040. de gronden van een Order, die zijn naam van dese plaats trok. Dese Outvader stierf in 't jaar 1073. in 't Klooster van *Passignan*, daar zijn lighaam nog rust ten huydigen dage. Hy kleede zijn Broeders in 't blaauw, sonder evenwel eenigsins 't kleet van Camaldule te verschikken: de kleur is te met wat komen te veranderen, en is tegenwoordig omtrent bruyn purper. Haar wapen vertoont een hant, houdende een Swaert, waar boven op een Bisschops Mijter is.

Monachus Vallis Umbrosæ.

der

CARTHUYSERS.

DEN H. Bruno, een Duytser tot Keulen, geboren in 't jaar 1021. wiert Kanonik en Godgeleerde in de Kerk tot Rheims. Maar hy had zulk een afgekeertheidt voor de Aartsbisschop Manasse, die een zeer onwaardig leven voor een Kerkelijk persoon leyde, dat hy besloot de stadt te verlaten, en geheel end' al de werelt te verlochenen. Zijn eerste wijk was in 't gebergte van 't Dauphiné, in een plaats die men noemt Chartres, door Hugo, de Chasteau Neuf, Bisschop van Grenoble gestigt in 't jaar 1084, met eenige gesellen die hem hadden gevolgt. Hebbende hier ontrent ses jaer geweest, wilde Urbaan de tweede, zijn Leerling, hem by zig hebben: maar den H. Bruno, zijn gemoet met de soetheit der eenzaamheyt vervult zijnde, kon zig niet schikken na 't gewoel en de onregeltheden van 't Hof. Na dat hy dan verlos van den Paus gekregen had, sogt aan de uytterste palen van Italiën een woestijne, soe afgesondert als de eerste, in een plaats genaamt Torre, dat een gedeelte van de lantsreke van Squillaci in Calabria is. Hy bragt daar de rest van zijn leven door, en stierf in 't jaar 1101. ter onderdom van Sojaren: Leo de tiende heeft hem *Gekanoniseert* in 't jaar 1520. Zijn regel is t'samen gestelt uit die van den H. Hieronymus, van den H. Cassianus, en van den H. Benedictus; maar hy heeft niet ter werelt by geschrift nagelaten: eyndelijk zijn onder Alexander de derde haar regels in 't schrift gestelt, die ook bevestigd zijn in de jaren 1174 en 1391, zijn schatvry gemaakt door Bonifacius de negende. Deze Geestelijke gaan gekleed heel in 't wit, uytgenomen de kap die swart is. Dragen een hayre kleet over 't lijf, en eten noyt vlees. Oeffenen 't swygen magig, en vasten alle Wrydagen, alleenlijk te water en broot. Haar wapen bestaat in een driedubbelt kruys, met de letteren C A R daar onder.

XXXI.

Carthusianus.

der

CISTERCIENSEN.

Robbert, Abt van Molefino, wefende gefcheyde met eenentwintig van zijn Geestelijke uyt zijn Abdye, ter oorzaak van de flauwe yver die hy vernam in de andere Geestelijke, in 't nakomen der regels van den H. Benedictus, vertrok zig in de eenzaamheyt van Cisteaux, vijf mijlen van Dyon, daar hy een Klooster gronde, 't welk Odo, Hartog van Bourgondien vereerde met verscheyde aanmerkelijke inkomsten, en dewelke Hugo, Aartsbiffchop van Lyons, en Gualtherus, Biffchop van Chalons, goet keurde in 't jaar 1098. Hier was 't dat de Kloosterlijke geleertheit haar oude kragt herkreeg, en verscheyde andere Geestelijken, dese naaivolgende, de misbruyken geweldig verbeterde, die onder haar waren te mets ingesloopen, erkennende den Abt van Cisteaux voor hooft van haar Godsdienst, die onder den naam van haar geboorte plaats, zig uytstreckte oyer gansch Europa, en wiert niet weynig vermaart en roemrugtig door de geleertheit en deugden van den H. Barnardus, die dees order in haar begin veel eer en roem by gezet heeft. Haar kleet was gansch swart, maar wiert in gevolge van den H. Barnardus hervormt, gelijk ze nugaan, te weeten met een witte rok, met de *Patience* eng over de borst, en een swarte kaprok daar over heen; maar als zy'er diensten in de Kerk waar nemen, dragen zy ze wit. Haar wapen pronkt met een Biffchops Myter en staf.

XXXII:

Monachus Cisterciensis.

der

MONIKEN van FLEURY.

DEn Abt Joachim, geboren in 't Koninkrijk Napels te Celico, digt by Cosence, zijnde nog zeer jong, besogt de Heylige plaatsen in Palestina, Op zijn wederkomst trok door Sicilien, daar hy eenige tijt een seer streng leven leyde. Daar van daan gongh hy na Calabrien, en wiert Monik in 't Klooster van Corazzo, van d'Order der Cisterciensen: waar van hy weynig tijt daar na Abt wiert, maar om sig beter tot eensame gedagten te konnen begeven, kreeg verlof van den Paus Lucas, oin deze Abdye te verlaten. Hy kwam dan tot Venetien, ten tijde als men bezig was aan 't cieraat van 't Moisés-werk, in de Kerk van den H. Markus, te arbeeyden. Hy liet daar verscheyde beelden aan maken, die 't toekomstende beduyde; waarom men geloofde dat hy een voorseggende geest had, en dat hy de komst van den H. Dominicus, en van den H. Franciscus voorzien had; want hy hadze laten schilderen in de Kerk van den H. Markus, met de zelve klederen diese lang daar na droegen. Hy woonde op verscheyde plaatsen in Calabrien; maar kwam eyndelijk tot Cosence, in 't midden van de stad, op een plaats die men noemde *Fiore*, en gaf begin ontrent het jaar 1196, aan dit vermaarde Klooster van St. Jan de Fiore, dat verscheide andere onder zig heeft, en is geweest het hooft van de gantsche Order van Fleury, die lang daar na vereenigt is met de Cisterciensen, daar ze een tak af zijn, en welke regels zy ook volgde. Sy zijn gekleet met zeer grof wit laken, tot halfwegen de kuyten: gaan met bloote beenen, en hebben voetzolen aan als de Apostels. In haar wapen siet men eenige bloemen.

D

XXXIII.

Monachus Floriacensis.

32

der

Feuljanten of hervormde Cisterciens-
fen van den H. Maria der bladen.

DEn welsaligen Joan de la Barriere, geboren in Quercy, nam bezit in 't jaar 1565. van de Abdy der *Feuljanten*, in de lantstrecke van Rieux, 't geen een Klooster was van d'Order der Cisterciensfen. Hy begaf zig geheel om de Kloosterlijke tugt te herstellen in zijn eerste kragt en oude strengheyt des Regels van den H. Benedictus, en des H. Bernardus te doen herleeven. Zijn hervorming wiert goet gekeurt van Sixtus de vijfde, in 't jaar 1573. en zijn Order die de naam kreeg van de plaats der stigting, strekte zig in zeer korten tijt uyt door gantsch Vrankrijk, en de Buurlanden. Hy stierf tot Romen in 't jaar 1600, en wiert begraven tot S. Bernard. Dese Geestelijken eten nog vlees, nog eyeren, nog drinken wijn, dan in een uysterste krankheyt. Sy leven by kruyden, graan en vrugten. Nemen seer strengelijk 't swijgen en de gehoorzaamheyt waar, en zijn seer barmhertig tegens de armen. Sy zijn gekleet met seer grove witte stoffe: gaan bloots voets, en 'thoof met een lange kapgedekt. Haar merkteken is een Maget Maria, sittende op bladen, waar van de naam *Feuljanten* schijnt te herkomen.

Monachus Fulienfis.

der KERKELYKE van Gramont.

DEn H. Steven (die ter oorfaak van de plaats tot zijn vertrek uytgekoren ontrent vier mijltjes van Limoges genoemd wiert van Muret) was een Soon van Steven, Ondergraaf van Tiers in Auvergne, hy wiert gebracht by Milo Aartsbiffchop van Benevente, na wiens doot hy besloot een censaam en afgefondert leven te leyden: en hebbende hier toe de eenzaamheyt van Muret uytgekeurt in 't Jaar 1076. leefde daar ontrent vijftig Jaar in groote gestrengheyt. Hy droeg altyt op zijn Hooft de belofte in een papier gefchreven die hy aan God hadde gedaan, om altyt voor geheel zijn eygete zijn en een ringaan zijn düym, dat alles was 't geen 't geluk hem overgelaten had van zijn tydlijke goederen, om 't verbond dat hy met Jesus Christus had opgereg. Daar waren nog verscheyde personen die op zijn voorbeeld de Werelt verlieten, en hem volgden, aan de welke hy zyn regels voorschreef, en die ook bevestigt wierden van verscheyde Pauzen. Maar wierden wat versagt tot oorfaak van al te groote strengheyt, door Innocentius de vierde in 't Jaar 1247. en door Clemens de vijfde in 't Jaar 1309. Den H. Steven stierf in zijn eenzaamheyt van Muret, in 't Jaar 1124, ter ouderdom van 80 Jaren: heeft nooyt meerder willen als Ouderling zijn: hy wiert in 't getal der Heyligen gestelt, in 't Jaar 1189. door Paus Clemens de derde. Na zijn doot wierden dese Kerkelyke die hy tot Muret gelaten had, ontruft door die van d'Order van den H. Augustyn, sodanig datze in 't Jaar 1124. 't Lighaam van haar Aarts-vader met haar namen, en sy gongen haar ter nederfetten tot Gramont in de zelfde Provincie, daar Hendrik den eersten Koning van Engeland haar een Kerk dede bouwen te eeren van de H. Maagt. En van de naam deser plaats heeft de gantsche Order daer na van Gramont geheeten. 't Is een tak van d'Order van den H. Benedictus, die niet buyten de Palm van Vrankryk komt. Sy droegen eerst een yseren schakelrok, maar is nu een ruwe fleekelige, en boven die een grove geschoore wolle mantel.

XXXV.

Religiosus Grandimontensis.

der

Vergaderinge van de *Humiliate*, of vernederde.

DE Keyzer Frederik Barbarossa, hebbende de stad Milan ontrent 't jaar 1162. geheel en d'al verwoest, en de gantschen Adel gebannen; eenige Edellieden die zig in Duytslant bevonden, na dat ze 'er hadden in 't wit gekleet, vernederde haar voor hem, en vermurwde hem zodanig tot medelijden, dat hy haar verlof gaf weder in haar landen te keeren: toen zy daar waren, bleven sy evenwel dit kleet, daar zy haar vryheyt mede verworven hadden, dragen, en noemden haar zelve vernederde (*Humiliati*,) begonnen ontrent het jaar 1080. vergadering op te regten, die alle dagen kwam aan te groeijen: een Edelman die haar hooft was genaamt Joan de Meda, gebood haar te schikken na den regel van den H. Benedictus. Sy hebben in 't gebiet van Milaan veel rijke Kloosters gehad van dees Order. Den H. Carolus Borromeus is de laaste beschermmer geweest; maar een Monik hebbende de stoutheyt gehad van hem een schoot toe te brengen, waar over Paus Pius de vijfde ten hoogste vergramt was, heeftze om die moedwil te wreken, in 't jaar 1370. eenemaal uytgeroeyt. Sy zijn geheel in 't wit gekleet, en gebruyken voor een merk, een koestend hontje, uyt wiens muyl een bandetje gaat, daar op staat, (*Tota fide*) *Maet 't gantsche betrouwen.*

XXXVI.

Monachus Congregationis Humiliatorum.

der

SILVESTRINEN.

DE vergadering der Silvestrinen begon sig op te rigten in 't jaar 1296. tot Montefano, digt by Fabriano, door Silvester Gozolini, Edelman van Osimo, in de markt van Ancona, en Kanonik van de voornaamste Kerk deser stad. Hy zig bevindende by geval by 't openen van een graf, en siende de wormen asen op 't stinkende lighaam van een sijner beste vrienden; die hy een weynig tijt te voren had helpen begraven, kreeg sulck een veragting voor dit leven, dat hy alles verliet, en vertrok zig in eensaamheyt, en gaf geen plaats aan andere gedagten als op God. Daar waren verscheyde persoonen die zijn voorbeeld volgden. De regel die hy haar gaf, was die van den H. Benedictus. Sijn vergadering wiert goet gekeurt van de Heylige stoel, terwijl hy nog in 't leven was, en na zijn doot, dat in 't jaar 1280. was, wiertze door verscheyde Pauzen bevestigt: en langen tijt daarna hervormde Sixtus de vyfde verscheyde misbruiken, die in d'Order waren gesloopen. Sy gaan geheel gekleet op de wijs der swarte Moniken; maar van zeer grof laken. Zy hebben voor haar wapen of teken drie bergen, op welker middelste een staf staat, en op de twee endelste bloeijen twee bloemen.

XXXVII.

Monachus S^{ti} Silvestri.

74 XXXVII. Van d'ORDER
der CELESTINEN.

DEn H. Petrus Celestinus, geboren in 't jaar 1215. te Ifernîe, een stad in 't Koninkryk Napels, vertrok op zyn seftiende jaar uyt zyn huys na de eenzaamheyt. Gong na eenige jaren na Romen, en wiert Priester en *Monik* in een Klooster van den H. Benedictus; daar van daan vortrok zig in een grotte aan den berg Morron, ontrent 't jaar 1239. blyvende daer verscheyde jaren, waar van hy den naam kreeg van Petrus de Morron: gong vervolgens in 't jaar 1244. na den berg Majella, in 't Abruzzo, daar hy een zeer afgezondert leven leyde: daar kwamen veel perfoonen van alle kanten, die zyn voorbeeld volgden. Hy stigte 't Klooster van den H. Geest te Majella: 't voornaamste van de Order onder den regel van den H. Benedictus, die hy daar na stigte, deed 't zelfs bevestigen, in 't *Concilie* van Lyons, in 't jaar 1273. door Gregorius de tiende. Na de doot van Nicolaas de vierde, wiert hy tot Paus gekoren in 't jaar 1294. out 79 jaar, wiert gekroont in de Kerk van de H. Maria de Columagio, digt by de stad Aquila, in 't Abruzzo, noemde zig Celestinus de vyfde. Maar hy kon sig kwalik na 't gewoel en de Pausselyke grootsheyt schikken, soo dat hy altyt fugte na zyn aangenaame eenzaamheyt, keerde ook eyndelyk weer na zyn kluys. Bonifacius den agtsten die zig beter na die Pausselyke waardigheyt wist te voegen, vreesde de Heyligheyt van desen man geweldig, die door zyn bevel vervolgt wiert, en in een slegte en stinkende gevangenîs gelegd, digte by Anagni, daar hy stierf in 't jaar 1296. Bonifacius vierde eger zyn lykpligten met wondere grootsheyt en pragt, en verkeerde toe veel saken, die de overledene had gerigt, tot grootmaking van zyn Order, en ontnamte 't Klooster van den Berg Cassin. Clemens de vyfde sette hem onder 't getal der heyligen in 't jaar 1313. Daar zynder die stellen dat den H. Petrus Damianus dese order lang voor Paus Celesteyn oppereggt heeft, ontrent 't jaar 1078. en dat der Geestelyke kleederen hemelsblauw waren, en datze daar van de naam van *Celestini* hadden. Gaan tegenwoordig gekleet met een witte rok, de *Patiencie*, de *Scapulier*, en de oversok swart. Haar wapen is een kruys met een S.

XXXVIII.

Monachus Celestinus.

der

O L I V E T A N E N .

Joan Ptolomæus, Edelman uyt de stad Siena, wel doorleert in de kennis der regten, en die zelfs binnen Siena openbaar leerde, begeerig sig geheel tot de Godsdiens te begeven, vertrok zig op een lant dat hem toebehoorde, genaamt Accona, gelegen vijftien mijlen van de stad, hebbende nog twee andere perfoonen tot zig getrokken, ook zeer aanzienlijk om haar Adeldom, die hem volgde in dit Heylig onttrekken, in 't jaar 1313. Haar vergadering vermeerderde zig in weynig tyt; en gelijk sy geen geschreve regel hadden, volgde ze maar enkelijk haar drift voor Jesus Christus. Sy wierden aangeklaagt voor den Paus Johannes de twee-en-twintigste, die toen ter tijt zijn zetel hielt tot Avignon; maar dese goede Vader hebbende haar onnosselheyt gekent, sondse na den Bisschop van Aresse, dieze beval den regel van den H. Benedictus te volgen, (dit was in 't jaar 1319.) datze in 't wit zouden gekleet gaan, dragen de rok en de *Scapulier* van deze kleur, en beval nog daar en boven, dat haar vergadering zig zou noemen van den Olijf-berg, en dat de Kerk van haar voornaamst Klooster t' Accona genoemt wiert de H. Maria van den Olijf-berg. Om deze tijt stierf Joannes Ptolomæus, die den H. Bernardus zijn voorbeeldt genomen had, van de Pest in 't jaar 1348; men heeft ook geen de minste gedagtenis van de plaats waar zijn lighaam rust. In haer wapen zijn drie Olijf-bergen met een kruys daar op.

XXXIX.

Monachus Olivetanus.

der

Moniken van 't Dal van Jofaphat.

DEze Moniken nemen den regel van den H. Benedictus waar, sonder de minste stip met de Moniken van 't Westen te verscheelen; maar sy hebben wat onderscheyt in de buytenste kleeren, die bestaan uyt een kap, en een groote en wijtse rok, altemaal root: en zy dragen volgens de gewoonte van 't lant, een lange baart.

Monachus Vallis Iosaphat.

van den

H. BENEDICTUS

in Indiën.

DEze Order bloeyt 'er nog en brengt vrugten voort van een byzondere heyligheyt. 'k Heb niet wel kunnen naspeuren de tijt van haar overgang in dese gewesten ; maar 'k heb haar dragt wel gevonden, die bestaat in een swart kleet met een witte *scapulier*, en een wit manteltje daar over, dat een weynigje tot over de knien komt. Sy dragen ook een kap met een Kerkelijk kruyn.

Monachus S^{ti} Benedicti in Indiis.

van den

H. A N T O N I U S.

DEn H. Antonius, geboren in 'tjaar 254. was nog zeer jong als hy zig vertrok in de eenzaamheit, en ook verscheyde Godvruchtige personen, die op zyn voorbeeld de werelt verlieten, tot zig trok. Hy bragt daar 84 jaaren door, en was meer als hondert wanncer hy stierf. Syn lighaam is wonderlijkerwys gevonden in de woestyne die hy bewoont had, en wiert overgebracht na Alexandria, in 't jaar 529, en daar van daan na Konstantinopolen, daar van daan weer na Vrankryk, dicht by Viëne, dat gelegentheyt gaf aan een Edelman genaamt Gasto, met verscheyde andere Godvruchtige personen, om ontrent het jaar 1095. de aan Regels verbonde Godsdienst van den H. Antonius in te stellen, en een zeer voornaam klooster op 't bergje dicht by Vienne te stiften, daar den *Generaal* en *hoofd* van dese Order zig onthout. Is onderhoorig den regel van den H. Augustinus. 't Kleet van deze Geestelijke, bestaat uyt een Rok ontrent Lecus kleur, de *Patiënze*, de kappe en de kaprok swart, met een T Lecus kleur, gemerkt op de slinke zijde der kaprok. Die zelfde T vertoont zich in haar wapen, in de eene hand van een slegt arm man, die met de andere hand zegent; en de Hant in de Wolk betekent datze wederom gezegent is van God; met het omschrift, (*Tandem in eo inventa est Salus*) *Eindelijk is 'er Zaligheit in gevonden.*

XLII.

Monachus S^{ti} Antonii.

der

K A N O N I K E N
van de Premonstreyt.

DEn H. Norbertus, geboren van een zeer doorlugtig geslagt in 't lant van Kleef, zyn vader was Graaf van Gennep. Begon 't opregten van zijn Order ontrent 't jaar 1120. in een plaats die men Premonstryt noemde, in 't Bisdom van Laon; makende een mengeling van 't Kloosterleven, en dat van de Geregelde Kanoniken. Hy volgde de regels van den H. Augustinus, welke Honorius de tweede, en Innoentius de derde bevestigde. Hy wiert gemaakt Bisschop van Maagdenborg, en stierf daar in 't jaar 1134. De Geestelijke van dese Order dragen een witte rok, en een seer dun en sijn linne Rokje daar boven, met een open mantel, ontrent als de Karmelyten, mede wit.

Canonicus Præmonstratensis.

des
MATHARINEN
of der Heyligste Drievuldigheyt.

DEse Order draagt zijn naam van de instelder Johannes de Matha, geboren in Provence in 't Jaer 1154 bevytigde zijn leersaamheyt eerst te Aix, daer na tot Parys, daer hy voor leeraar aangenomen wiert, en ingevolge Priester: ten was niet sonder wonderwerken dat dese geheyligde Order hem opgedragen wiert, want als de Bisschop zey, *Accipe spiritum sanctum*, vertoonde een Kalomme van vier boven zijn Hooft: nog daar na zagmen als hy de H. Hostie ophief, een Engel in 't wit gekleet, dragende een Kruys op de borst, half blaauw en half root, 't welk het voorbeduytsel was van de Order die hy most instellen. Hebbende dan 't eenzaam leven gekozen, vervoegde zig digt by Meaux by een goede Heremyt, genaamt Foelix. Men schryft dat zy op een dag t'zamen zijnde, zagen een hart sijn dorst lessende in een heldere Fonteyn, 't welk tuffen zijn hoornen een Kruys droeg, even gelyk dat den H. Joannes gesien had als hem den Engel openbaerde, toen hy zyn eerste Misse las: en 't was ook op deze plaats daer het eerste huys gestigt wiert van de Order van den H. Joannes de Matha Korts daar na genoemt *Cersvroid*. Zijnde na Romem gegaan met Foelix, vertoonde aan Innocentius de derde, dat zy in 't zin hadden, God te dienen, en haer yver te besteden tot verlossing der gevangenen: die begunstigde haar heylige gedagten, en bevestigde haar nieuwe regel in 't jaar 1207. en noemde haar Order van de H. Drievuldigheyt, ter verlossinge der gevangens. Den H. Johannes de Matha stigte tot Romem het *Konvent* van den H. Thomas de Formis: alwaar hy stierf in 't jaar 1214. Zy zyn gekleet in 't wit, met een kruys, half blaauw en half root, op de borst, 't welk zy ook in haar wapen en zegel voeren, met dit byschrift, (*Desiderium Pauperum captivorum exaudit Dominus.*) *De Heere heeft het verlanen der arme gevangenen verhoort.*

XLIV.

Trinitarius.

der

PREEKHEEREN;
anders genaamt Jakobinen.

DEN H. Dominikus, d'instelder van dees Order, is geboren tot Kalahorra, een stadt in Arragon in 't Jaer 1170. de Bisschop van Osimo maakte hem Kanonik en Aarts-diaken in sijn Kerk, daer hy begon te Preeken: tot Parys wiert hy gekent van de Koninginne Blanche, die weynig daer na moeder wiert van den H. Lodewyk; vertrok van daer na Romem, en weynig daer na in Languedok, alwaer hy verscheyde Jaeren arbejde tot uytroeying der Kettery van de Albigenfen, en ley in deze lantstreek de eerste gronden van sijn Godsdienst, om de Kettters te bevegten, en te bekeerem door sijne Predikation. Hy kwam om dit dan te Romem, alwaer Innocentius de derde hem 't verlosf gaf dat hy versogt; en vervolgens bevestigde Honorius de tweede zyn Regel in 't Jaer 1216. en in 't volgende jaar beraatslaagde hy met sijn mede Broeders op Hemelvaarts dag wat haer te doen stont, tot vermeerdering en grootmaking van zyn Order, die hy den Regel van den H. Augustinus deed gehoorzamen. Hy stierf tot Bolonge, in 't jaar 1221. en wiert *Gekanoniseert* in 't jaar 1235 door Gregorius de negende. De Geestelijke van deze Order dragen een Rok, en daar een *Patienze* over, en over deze *Patienze* een Kappe geheel wit; en wanneer zy uyt gaan dragenze nog een swarte mantel en Kappe, daar overheen, haar teyken verbeelt de droom die de Moeder van den H. Dominikus droomde van hem swanger zijnde, als dat zy voortbragt een hond die met zyn muyl een brandende fakkel draagt, die de gantsche werelt in brant zet en verligt.

XLV.

Dominicanus.

der

ARMENER MONIKEN.

DE Geestelijke van deze Order, zijnde uyt de gebergte van Armenien gejaagt, vertrokken zig langen tijt in Italiën, en bouwden daer verscheyde Kloosters, waar van 't hooft is dat van den H. Bartholomeus tot Genua. Sy volgden in 't begin haar oude regel van den H. Bazilius; maar om haar beter na 't lant te schikken daer zy waren, veranderde van kleet en regel, en namen de instelling van den H. Dominikus, tot haar rightshoer aan; zijn ook ontrent op de zelve wijs gekleet, uytgenomen de *Patience*, die zy swart dragen.

Armenus Monachus.

der

Barmhertigheyt tot de Gevangenen.

DE slaverny en de onderdrukking die de Onge-
loovige de Kristenen aan doen, heeft ver-
scheide barmhertige personen opgewekt, om
orders op te regten, die haar wat mogten in haar
elende te gemoet komen, om haar te rukken en te
scheuren uyt de handen der Mahometanen. Dese
die men noemt van Onse Lieve Vrouw der Barm-
hertigheyt tot de Gevangens, is opgerecht ontrent
't jaar 1213. door Jakob, Koning van Arragon,
hier toe aangeport door den H. Raimondus de
Pennafort, en Petrus Nolascus, die het kleet des-
ses Orders 't aldereerst ontfangen heeft, ter tegen-
woordigheyt des Konings, uyt handen des Bis-
schops van Barcelone, en was de eerste Generaal.
Den Paus Gregorius beveltigde dees Order onder
den regel van den H. Augustinus, in 't jaar 1230.
't Kleet dat dese Geestelyke dragen, is een rok,
een Scapulier, en een kappe, alles wit; hebben
het wapen des Konings van Arragon voor 't tey-
ken van haer Order, met een byschrift, (*Remis-
sionem misit Dominus populo suo.*) De Heere heeft aan zyn
volk verlossinge gesonden.

Monachus Mercedis Captivorum.

der

SERVITEN

of Dienaers der H. Maagt Maria.

IN 't jaar 1233. gaven seven Florentyner Koopluy 't begin aan de Order der *Serviten*, genaamt *Servi di Maria* of Dienaers van Maria; maar 't geen dat veel hieps tot oprigting, was de wonderlijke schildery van de Bootschap, welke de Florentijners in zeer hooge agting hebben, en gelooven dat het door de handen der Engelen geschildert is, en men zeyt dat de schilder, hebbende 't geheel gelukkig uytgevoert, en schier wanhopende om 't aanschijn na zijn zin te krijgen, en om aan Maria, de deitigheyt haar passende, te geven: bad God dat hy hem geliefde geest en verstant in te blasen, en wessende in slaap gevallen, gebeurde 't dat hy ontwaakte, en het aanschijn van Maria zag geschildert zoo volmaakt als hy 't zou wenschen; de plaats daar dit wonder-teken geschiede, was toen nog niet meer als een kleyn gebede-plaats, wiert daar na verandert in een Kerk en *Konvent*, genaamt de Bootschap te Florenzen, 't geen 't voor-naamste Klooster is van deeze Order. Zy wiert ingestelt door dese eerste stigters. Innocentius de tweede wilde 't niet voor goet keuren; maar verscheyde volgende Pauzen hebben 't met zoo veel voorregten voorzien, als eenige andere Order. Ons lieve Vrouw de *Billettes* tot Parys, is ook een *Konvent* van deeze Order. Zy dragen een swart kleet met een rok, *Scapulier*, en mantel van de zelve kleur. Haar merk vertoont twee letters in een gevlogten, als een S. M. betekende *Servi Mariae*, met drie uyt spruytende Lelyen der zuiverheyt.

XLVIII.

Servita.

der

AUGUSTINEN.

DE Geestelyke van deze Order zijn genaemt Heremyten van den H. Augustinus; en gelyk men van outs veel soorten hadde, volgens de verscheyde hervorminge, (gelyk daer zijn de Wilhelmiten die haar naam hebben van de H. Wilhelmus Hartog van Guienne, en de Jeanbonniten van den H. Jean Bon van Mantua; en andere) Paus Alexander de vierde voegde al deze Orders t'zamen in 't Jaar 1256, en wilde niet datter meer als een was; haar gebiedende een naam en eenderhande dragt te dragen; dat is een Rok met wyde Mouwen, en een weytze lakekap, altermaal swart, en daer onder zynze in 't wit gekleet, en hebben een leere riem om 't lyf, dieze met een grove gesp hegten. Haer wapen vertoont de bisschoppelyke vercierzelen van den H. Augustyn.

Augustinianus.

der

HEREMYTEN

van den H. Paulus.

Den H. Paulus de Heremyt, kan men met regt noemen 't hooft van het afgezonderd leven, hebbende een voorbeeld vertrekt aan verscheide personen, om zig de werelt af te zonderen, en te vertrekken in de naerste eenzaamheit, om daer een streng leven te leyden. De Heremyten van de Order die zijn naam draagt, zijn opperegts in Hongaryen in 't jaar 1215. ontrent de tijt dat men zyn lichaam bragt in een Kerk die hem opgedragen is, digt by Buda. Urbanus de vierde weygerde haar den Regel van den H. Augustinus, die sy versogten; maar 't wiert haar kort daar na vergunt door Clemens de vijfde in 't jaar 1308. Daar waren verscheide Konventen in Hongaryen, die door de Turken t'eenemaal verwoest zijn. Deze Order is ook meest aan de Hongaren eygen. Deze Geestelijken zyn gekleedt met wit grof laken; dragen een groote en ronde Scapulier, en een korte witte mantel van de selve stof daar over; gaan bloots voets, met voet-zolen, gelijk de Apostelen. Haar merk verbeelt den H. Hieronymus, met dit om-schrift, (*Ecce elongavi fugiens, & mansi in solitudine*) Sie ik ben vluggende afgeweken, en gebleven in de eenzaamheit.

Eremita S^ti Pauli.

der

HIERONYMITANEN

in Hispanjen.

W Y weten wel dat den H. Hieronymus langen tijt 't voorname Klooster dat den Godvrugtigen Paulus in Betlehem gestigt had, bestierde; maar dit was alleenlijk door 't voorbeeld van zijn leven, sonder yets by geschrift na te laten, dat na zijn doot kon dienen; so dat die geen die na zijn doot hem hebben willen volgen, en vergadering aan te stellen van zijn naam, soo veel regels aan haar onderhoorige gegeven hebben, als sy verscheyde wegen namen om tot de volmaaktheyt van het eenzaam leven te komen. Men vertelt van een man van een zeer heylig leven, genaamt Thomas, die onder zig hebbende een groot getal leerlingen, haar door voorwetschap of anders bekend maakte, dat het wel te pas sou komen, dat eenige van haar o'ertogen uyt Italien in Spanje; zijn raat wiert gevolgt, en die geen die heentogen, trokken verscheyde heylige personen tot zig, zoo dat haar vergadering magtig vermeerderde; hy besloot veel saken, dienende tot haar opregting, en kosen den H. Hieronymus voor haar leytsman en beschermer. Gregorius de elfde bevestigde haar, en gaffe de Regel van den H. Augustinus om zig na te schikken, en vond goet datze genoemt wierden de Vergadering der Heremiten van den H. Hieronymus. De *Generaal* houd zijn verblijf in 't Klooster van Lupiana, in de landstreek van Tolodo. Deze *Moniken* bezitten tegenwoordig de kostelijke Kerk en 't Klooster van den H. Laurentius, in 't Escuriaal, hebben de schoonste boekery des werelts, en worden besonderlyk beschermt van de Koningen van Spanjen. 't Kleet dat zy dragen, bestaat uyt een rok, een *Scapulier* en een kap: altemaal leuwe graauw; en voor de rest op de zelfde wijs, met die van de andere Heremyten van den H. Augustijn. Haar beeld vertoont den H. Hieronymus.

Ll.

Eremita St Hieronijmi.

der

HIEROMYNITANEN,

bervormt door Lupus d'Olmedo.

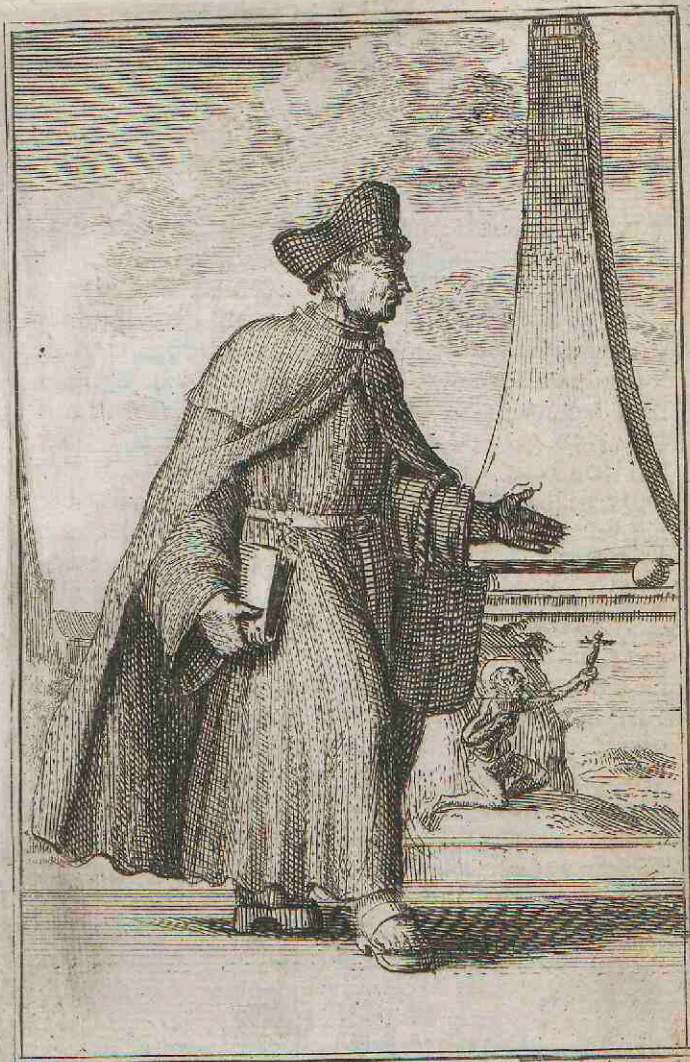
E En Spaans Geestelijk van den H. Hieronymus, genaamt Lupus d'Olmedo, overdenkende de misbruiken die 'er in zijn Order gesloepen waren, nam voor zig die te hervormen: en omse nog meer glants te doen hebben, in de plaats dat ze onderworpen was de Regels van den H. Augustijn, trok veel kloosterlijke leerstukken uyt de Schriften van den H. Hieronymus, soo dat hy een heel ontwerp van t'zamenstellinge instelde, die hy aan Paus Martinus de vijfde voordroeg: de welke ze kuerde en goet vout dat de onderregtinge van den H. Hieronymus diende om een order te bestitien die reets zijn naam droeg, en waar van hy de Patroon was; maar hy vout sulck een tegenstant aan de kant van zijn Order, dat om de zaken niet ten uysterste te brengen, men aan 't Roomse hof goet vout de zelve in haar oude staat te laten berusten; 't welk zoodanig aan Lupus d'Olmedo mishaagde, dat hy zig vertrok by de Kart-huyzers; en weynig daer na, zijnde daer weer uyt gegaan, stelde zig te vreden met alleenlijk een Godsdienst te stigten, volgens de Regels die hy uyt den H. Hieronymus getrokken had, die genaemt wiert de vergadering van den H. Isidorus. Hy stierf tot Roemen in 't jaar 1433. Philippus de tweede de al de Kloosters van dese nieuwe hervorming met de oude vereenigen. Sy zijn gekleedt gelijk de andere Geestelijken, en dragen een witte rok, een Scapulier en een Patience van gemengde of Leeuwskleur; maar hebben heel ende aleen *Monike* kap van agteren, van de zelve kleur.

Hieronijmita Reformatus.

der J E S U A T E N

D Eze vergadering is ingestelt door een Edelman van Sena, genaamt Johannes Colombinus. Hy was getrouwt, en zijn vrouw alzo Godvrugtig als hy, wekte hem aan om barmhertigheyt te oeffenen tegens de arme, en zig nog meer (als hy deed) aan den dienst Gods te verbinden. En gelijk hy op een dag las het leven van de H. Maria uyt Egypten, gevoelde zig zodanig geraakt, dat hy begon van manieren te veranderen, en alle gezelschap te schuwen; hy dé ook beloften van zuiverlijk met zijn vrouw te leven, die daer in met hem ook zeer wel over een kwam. Syn voorbeeld diende aan een groot getal perfoonen om haar te bekeeren, en veel waren 'er die zyn leerlingen verlangde te wesen. Eyndelijk hebbende een aanmerkelijke vergadering gekregen, wiert van Paus Urbanus de vijfde met eygener handen 't Geestelijke kleet gegeven, na dat hy hem gezegent had. Dit was in 't jaar 1367. en de volgende Pauzen lieten niet na deze Order te bevestigen, en met verscheyde voorregten te voorzien. De Geestelijke die na dese Regel leven, maken die gelijk aan die van den H. Augustijn. Sy onderhouden een Regel die haar is nagelaten, door den welzaligen Joannes Tassignan, verbondene van de zelve Order, en waren niet gehouden aan de *Kanonikale* uren, lasen maer alleenlijk hondert en t'zestig maal het Vader ons, en 't Weest gegroet daags; maar nu nemen zy ook haar dienften waar, en lezen Mis gelijk de andere Geestelijke. Haar bedeploatzen en Kerken zijn byna alle aan den H. Hieronymus, beschermer van haar vergadering, gewyt, 'twelk maakte dat Alexander de sesde beval dat men haar noemen zou Geestelijke Jesuaten van den H. Hieronymus. Den welzaligen Johannes Kolombinus stierf weynig na dat hy 't kleet van zyn Order had ontfangen. Dat bestaat uyt een witte rok, waar over zy een gemengde of Leuwskleure mantel dragen, de kap wit, en een grove leere neerhangende riem om 't lijf, hebbende de kruyn op 't hooft als de priesters. Haar beelt vertoont den H. Hieronymus.

Religiosus Ordinis Iesuatorum.

van den

H. BRIGITTA.

DEse order is opgerecht door een Sweedse Koningin, genaamt Brigitta, die beval dat de Abdissen alsoo wel 't bevel zouden hebben als de *Moniken* over de Geestelyke, want de Kloosters van deze Order zijn half verdeelt, de mannen in 't een, en de Vrouwen in 't ander deel van 't Klooster. 't Klooster te St. Evrauld in Vrankrijk is van de zelve gestigt: de H. Brigitta trok uyt haar land ontrent 't Jaar 1343, en gong met haar dogter na Jerusalemi, en na Romem om de H. Plaatzen te bezoeken, en ook om haer nieuwe Godsdienst te doen bevestigen. Sy bleef daar ontrent drie-entwintig Jaren, en schreef daar haar boeken van de Openbaringe die wy hebben. 't Was in 't Jaar 1373. datze sturf: haar Lighaam wiert uyt Romem na Sweeden overgebracht. Daar zijn in Nederlant verscheide Kloosters van dees Order, gelijk 's Hertogenbosch in Brabant, en te Dendermonde in Vlaanderen. Zy zijn altemaal onder den Regel van den H. Augustijn. De Priesters van deze Order dragen een mantel, die een root kruys op de slinker zyde heeft, met de gedaante van een Hostie van wit laken in 't midden. De *Diakens* dragen een witte kring, met vier kleyne van root laken daar onder: en de bekeerde broeders hebben een wit kruys.

Ordinis S^{tae} Brigidae

van den

H. HIERONYMUS

van Montibello.

't G Eluk was groot voor deze Bandyten, die Petrus Gambacorta Pifaans Edelman namen op de omwegen van Montibello; want wesende onder haar, nam hier alleen een besluyt om zig zelyven te bekeeren, en de werelt te verlaten; maar bragt ook soo veel door zyn opwekkinge en Kristelyke vertoogen te weeg, dat hy ze van de zonden aftrok, en dé ze tot boete komen, en ter navolging van den grooten H. Hieronymus; door welk doen zy ook genade verworven by den Hartog van Urbinen. Deze Heylige vergadering zijnde magtig vermeerdert, bouwde zelf tot Montibello haar eerste Klooster, onder 't Pausdom van Urbanus de sesde, in 't jaar 1380. en de Order wiert genoemd de Heremyten van den H. Hieronymus van Montibello: en Pius de vyfde verbond haar aan de Kloosterlyke belofte, onder den Regel van den H. Augustinus, want te voren dedense niet met alle, en sonderde haer van de vergadering af alsfe wilde. Sy hebben een *Konvent* tot Romem van den H. Onophrius, digt by de poort van den H. Geest. Sy gaan gekleet met een Rok en *Patience* leeuws kleur, een *Scapulier* die haer agter afhangt, en een onderbroek die sy onder de Mantel hebben van de zelve kleur. Sy gaan met blote beenen, hebben klompen of houte voetzolen aan de voeten, en dragen een dikke stok in de hand.

Monachus Bellimontanus.

*van den***H. HIERONYMUS***van Fiesolé.*

MEn schrijft dat ontrent het jaar 1406. een Edelman, genaamt Karel; Grave van Granello, hebbende zig geheel tot het eenzaam leven begeven, trok verscheyde perzoonen tot zig, en stigte zijn woning op de puinhoopen van d'oude stadt Fiesolé, dicht by Florenccn. Deze vergadering wiert goet gekeurt van Gregorius de twaalfde, en Eugenius de vierde; haar noemende Heremyten van d'Order van den H. Hieronymus van Fiesolé, onder den Regel van den H. Augustyn, door de andere vergaderinge van de zelve naam ook onderhouden werdende. Deze Geestelyke dragen 't kleet van de derde Order van den H. Franciscus, grijs van kleur, en gorden haar kleet met een leere riem, en een mantel daar over, van voren open, met een stok in de hand, en houte klompen aan de voeten.

Eremita St Hieronijmi Fesulanus.

der

BARNABITEN

of van den H. Ambrozius in't Bos.

DE Geestelyke van deze Order noemde haar van outsher Barnabiten, na de naam van den H. Barnabas haer eerste instelder. Maar gelyk alle dingen gemeenlyk tot verval komen, soo was 't ook dat dese vergadering lang na zijn begin herstelders van noden had. In 't Jaar 1431, drie Milanese edelmans, Alexander Kruveli, Albert Befozzi, en Anthonius Pietra Sancta herstigte dese Order in een eensame plaats, daer voor dese den H. Ambrosius zig gewoon was tot eenzame bedenkingen te begeben, en tot 't samen stellen van sijn boeken. Daar was ook voortijts een bos, 't geen een tweede naam gegeven heeft aan deze Godsdienst, dewelke den H. Ambrosius voor haar Patroon aangenomen hebben: nemen haar diensten ook waar volgens zyn oude plegtelykheden van den H. Ambrosius. Den H. Karolus Borromeus in zijn laatste tijt, heeft niet verzuymt den yver dezer Geestelyken die eenigints verkout was weer te doen ontfonken. Zy volgen den Regel van den H. Augustinus, en dragen de klederen als de *Heremyten* leeus kleur met een *Patienee* en een *Kappe*. Haar teyken is den H. Ambrosius, zittende in zijn Bisschopelyk gewaat, den zegen verleeneende, met deze woorden, (*Fecit potentis de domo Domini*) *hy heeft magtige van 't Huys des Heeren gemaakt.*

G

LVII.

Barnabita.

56

der

APOSTOLINEN,

of *Ambrosianer Barnabiten.*

Daar zijnder die zeggen, dat den Apostel Barnabas, als hy het Milanees bekeerde, deze Godsdienst ontwierp, die daar na van den H. Ambrosius volmaakt en verheerlijkt wierd, zoo sien wy nu dat de Moniken van deze Order genaamt zijn Geestelijken van den H. Barnabas en van den H. Ambrosius. In de Markt van Ankona, en in 't Genuces gebiet, noemt men ze Apostolinen, en *Santarelli* in Lombardie. Zy zijn vereenigt geweest met die van den H. Ambrosius in 't bos; by onze tijde zijnze byna vernietigt door een Bulle van Urbanus den agtsten. Haar kleet is een *Patient* en *Scapulier*, t'zaam gehegt met een leereriem, van gemengde of lceus kleur, sy dragen geen andere kappe, ten zy in de winter, en een enge mantel van de zelfde kleur.

Barnabita Ambrosianus

der BROEDERS van BARMHARTIGHEYT,
anders genaemt van den H. Jan Gods, of d'on-
noos'le Broertjes.

Dese Geestelijken zijn Herbergers, en dienen de kranke. Men vindt onder haar geen leersugt, en zoo'er by geval een Priester onder haar is, komt egter tot geen de minste waardigheyt in zijn Order; den H. Jan Gods, een Portugees, geboren te Montemajor, in de landstreek van Evora, is de grondlegger; zijn eerste jaren bestede hy om de schapen te hoeden, op zijn twee-en-twintigste jaar, trok met de Soldaten na Fontarabie, kwam in Duytslant, van daar weer in Spanjen, toog over na Afrika, en kwam weynig daar na tot Granade, alwaar hy door een Predikatie van de Vader Avila zoodanig geraakt wiert, dat hy 't hair uyt 't hooft trok, en sloeg voor de borst, lopende door de straten, en riep met luyder stemme, *de naakte volge Kristus, die medenaakt is*; 't volk dat hem onwijs agte, bragt hem na 't Geckenhuys, daar hy bewaart en vast gehouden wiert; maar raakten 'er na eenige tijt weer uyt, en gong in Bedevaart na Onze Lieve Vrouwe van Guadalupe, keerde weer na Granade, alwaar hy de arme ontving, en beschikte haar te eeten, te drinken en te slapen, gaande alle daag wat versamelen voor haar, en roepende met luyder stemme, *doet goet mijn Broeders, om de liefde Gods*: hy kreeg veel Aalmoessen, waar uyt hy een zeer voornaam Gasthuys timmerde binnen Granade; maar den yver drukte hem zoo, dat hy eyndelijk stierf in 't jaar 1550. out vijf-en-veertig jaar. Hy liet een groot getal personen die 't zelve deden na; en eenige Broeders, zijnde na Romen gegaan, om eenige zaken die zy hadden te effenen met de Hieronymitanen, stigte daer een Gasthuys, met toelating van Pius de vijfde, die haar een Bulle gaf, tot bevestiging van haar nieuwe Order, en stelde ze onder den Regel van den H. Augustijn. Deze Broeders zijn gekleet met een rok, een *Patiencie* en een kleyn kapje op 't hooft, en dragen de bedelzak over de schouder, om aan te wijzen dat haar pligt is garen te bedelen voor de arme kranke en gevangens. Haer merkeel is dat van den H. Jan Gods zelf.

LIX.

Hospitarius Joannis Dei.

der

ONTSCHOEYDE AUGUSTINEN.

DE Order der Ontschoejde Augustinen, begon niet eerder als in 't Jaar 1594. als wannecr Andreas Diaz een Spanjaart, die om zijn Heyligheyt in zeer groote hoogagting was, by den Regel van den H. Augustinus nog veel strengheyt byvoegde, op dat hyze nog volmaakter zou maken. Deze dragen een kort kleet, en altemaal swart, van groflaken, een armelyke Kap en een onnozele dragt; zy hebben ook een kort Manteltje regt Kluyzenaars gewijs, een broers kruyn, de baart geschooren, en bloots voets, en gorden haar met een leere riem dieze met een swart been hegen, gelijk de andere Kluyzenaars.

Augustinianus Discalceatus.

der

K A R M E L I T E N.

Dese van dees Order, die men van outs Kluyzenaars van den Berg Karmel noemde, seggen, dat den *Prophet Elias* den eersten Karmelyt geweest is, en de stigter van haar vergadering, alhoewel hy haar geen de minste Regel by geschrift heeft nagelaten; zy hebben 'er ook geen gehad, als in 't jaar 1122. van *Albert*, Aartsvader van *Jerusalem*, dieze gaf aan den *H. Brocardus*, Prior des Kloosters van den Berg Karmel, in de onorder van 't Heilige Lant, als de Sarazijnen de Kristen Prinszen verjaagt hadden. Dees Order, die magtig vermeerderd was, om de vervolginge der ongelovige te mijden, toog byna door gants Europa met haar Regel en Insfellinge, ontrent 't jaar 1238. en sloegen haar in verscheyde gewesten ter neder. De Paus *Honorius* de derde heeft aan de Geestelijken van deez' Order de naam die zy versogten bevestigd, te wecten, *Broeders van de Maaget Maria*, des Bergs Karmel, want haar schrijvers verskeren, dat ontrent 't jaar 53. zy de eerste waren die een Kapel stigte ter eeren van de *H. Maagt* op den Berg Karmel, dicht by de *Fonteyn* van *Elias*. Zy dragen de rok, de *Scapulier*, en de *Patience* bruyn rosagtig grijs, de kap wit, en een swarte hoet op 't hoofd.

Carmelita.

der

ONTSCHOEYDE KARMELYTEN.

Alhier heeft een Dogtertjen de Wetten aan mannen gestelt, en de slaptste Sex heeft de kragt weerom gegeven aan een Order die alreets aan 't glijen was, doende aan yder zien door haar voorbeeld dat de strengheyt de rechte weg is, om tot de Kloosterlijke volmaaktheyt te komen. 't Is de H. Theresia waar van wy spreken; zy is geboren tot Avila, een Spaansche stad, in 't jaar 1513. van edele ouders; ter ouderdom van twintig jaar ging zy in een Karmelyte Klooster. Langen tijt daar na stigte zy binnen Avila een Konvent van den H. Joseph, daer sy de hervorming van haer Order begon, met zulk een gevolg, dat onder seventien andere Kloosters van Dogters die zy stigte, en beffierde verscheyde Konvents van mannen die haer aannamen voor haar heylige moeder en meesters waren. Pius de vierde bevestigde en keurde haar regel, in 't jaar 1562. Zy stierf in 't jaar 1582. en wiert Gekanonizeert door Gregorius den agtste, in 't jaar 1622. Vader Jan Dcla Croix was de geen daar zy haar van bediende, in 't hervormen van de Konventen der mans. Deze dragen 't zelve kleet van de vorige Karmelyten; maar van zeer grof laken; haar mantel is ook korter als der voorgaande, en gaan ontschoeyt, waar van zy Ontschoeyde hieten.

Carmelita Discalceatus.

der

MONIKEN van 't H. Kruys, gezeyst
Kruysdragers in Italien.

't IS 't algemeyn gevoelen dat Paus Cletus, de tweede na den H. Petrus, de Godsdienst der Kruysdragers opperegth heeft: alhoewel Zyriakus, Bisschop van Jerusaleem, na dat hy 't regte kruys gevonden had, ten tijde dat Helena, de moeder van Konstantijn de Groote, de plaatzen van 't H. Lant bezogt. Maar 't is veel vaster en zekerder, dat den Paus Alexander de derde deze Order onder bescherming hebbende genoomen, in 't jaar 1160 aan haar een Regel gaf, en maakte instellinge daar ze haar na schikte, en Clemens de vierde, zijn navolger, beval dat het eerste en 't voornaamste klooster zou wesen 't geen men tot Bolonje noemt *Santa Maria di Morrello*. Deze Order verswakte magtig na 't jaar 1400. men gaf daarom haar Kloosters in 't gebiet van verscheyde Edelluy en Prelaten, gelijk aan den Kardinaal Bessarion, die Prior was in 't Konvent tot Venetien, ontrent 't jaar 1568. De zaken wierden egter van Pius de vijfde weer in een goede staat gestelt. Daar zijnder die willen dat de Kruysdragers onder den Regel van den H. Augustijn waren; maar zy en hebben nooyt van dat gevoelen geweest; zy hebben Alexander de derde altyt voor haar grondlegger geagt naar den Paus Klerus; maar of wel van outs een Alexander haar heeft opperegth, een andere Alexander de sevende, heeft in 't jaar 1656. haar Godsdienst te niet gedaan, en al de Kloosterlijke goederen die in 't gebiet van Venetien waren, de Republijk gegeven, om te dienen tot den Turksen oorlog. Zy dragen een rok en een *Patience*, een kleet en een mantel, en een kap, op de manier van een Bonnet, altemaal Hemels-blaauw; 't pleeg te voren wit te wesen; maar is zoo van Pius de tweede verandert, en dragen altyt een kruysje in de hand. Haar wapen zijn drie goude kruyzen op drie groene bergen in een Azure gront, met dit byschrift, (*Super omnia.*) Boven alles.

LXIII

Monachus Ordinis Crucigerorum.

der

KRUYSBROEDERS

in Nederlant.

DEze Geestelyke gaan op verscheyde manier gekleedt, na de onderscheyde landen daarze oppereggt zijn; in Nederlant gaanze gekleedt in 't wit, met een swarte *Scapulier*, met een half root en half wit Kruys daar op: de *Generaal* van de Order hout zijn woning te Huy in Vlaanderen, en heeft onder zig de Kloosters van Luyk, Maastrigt, Namen, s'Hertogenbos, Brugge, Doornich, en verscheyde andere: 't *Konvent* van 't H. Kruys, datmen noemt, *de la Bretonnerie* tot Parys, behoort daer mede onder

Monachus Crucigerorum in Belgio.

der

KRUYSDRAGERS

in Portugal.

DEze Geestelyke van de selfde naam bevinden haar ook in Portugal, alwaer zy een ryk Klooster hebben te Evora. Zy dragen een Mantel en een Monike Kap in plaats van de bonnet. Sy hebben onder haar verscheyde brave en geleerde Mannen gehad, en van een voorbeeldelyk leven.

Monachus Crucigerorum in Lusitania

*van't***H. KRUYSS in SYRIEN.**

DEze Vaders hebben ook een groot getal gemeenschappen in Syrien, die in de togt na 't H. Lant mede overgetogen zijn om aldaer Gasthuyzen op te regten; maer hebben veel van de vyanden des Kristelyken naams moeten lijden, met verlies van haaf en leven. Sy dragen 't kruys in de hand, en gaan in 't swart gekleet, dragen de kap op de wijs der Moniken, en een rok met nauwe mouwen; maer zijn tegenwoordig door de Turken byna uytgeroeyt.

Monachus Crucigerorum in Sijria.

der

MINDER-BROEDERS

Observanten van den H. Franciscus.

DE Order van den H. Franciscus, wiert eerst van Innocentius de derde bevestigd. Deze groote Aartsvader heeft drie verscheyde Orders ingestelt, de eerste waren de Minder-Broeders, in 't jaer 1206. (die hy tot drie beloften verbond) die gedeelt zijn in *Konventualen*, *Observantijnen*, en *Kapucijnen*, die weder in andere takken verdeelt zijn. Het tweede bestaat uyt besloote vrouwen, in 't jaar 1212, die ook verdeelt zijn in *Observantinen*, *Konventualen* en *Kapuzineresse*. Het derde in 't jaar 1221 is gemeen aan d'een en d'andere Sex, nog verbont haer juist tot het besloote leven, yder een toelaten de gelijk ze wilde te leven, en in haer eyge afgesondertheyt, van welke derde Order daar na een andere Order is gesproten, die tot deze Regels nog by gevoegt heeft het Klooster-leven der *Konventualen*. Den H. Barnardinus van Senen bragt deze Order tot de rechte Klooster tugt en gestrengheyt; ontrent 't jaar 1400. tot groote eer en voordeel van de H. Kerk. Een groot Boek was niet bekwaam om te begrijpen al de hervormingen, scheidings, vereeniging, twisten en veranderinge van dragt en Regel, die dese groote Order over gekomen is. De *Observanten* dragen tegenwoordig een rok van grof laken, en een nauwe kap, een blauwe koort om 't lijf, en houte klompen. Haar merk is een arm van Christus, en een arm van St. Franciskus, by den ander Kruyslins over malkander, met de tekenen der vijf wonden, voor een Kruys. LXVII.

Minorita Observantiæ.

der

ONTSCHOEYDE MINDERBROEDERS
in Spanjen.

DEze Geestelijke dragen 't kleet geheel geijck als dat van de hervormde Minder-Broeders, met dit eenig onderscheyt dat ze voet-zolen dragen, op de wijs der Apostelen, daarom staanze ook onder die zelfde Overste, en zijn van de zelve Ordre, beleven ook de zelfde Regel, zijn maar alleenlijk in Spanjen, en worden van daer veel gefonden na de Indien, alwaer ze zeer veel vrugten doen met de Kristelijke Godsdienst te leren, en Prediken aen die volkeren.

Minorita Discalceatus in Hispania.

der

MINDER-BROEDERS

Konventualen.

DE Order der Minder-Broeders *Konventualen* heeft zijn begin van den H. Franciskus van Assisien, een stad in Ombrien; zijn regel wiert goet gekeurt door Innocentius de derde, in 't jaar 1212, en onder Honorius de derde namen zy de naam van Minder-Broeders aan. Zy hebben zeer veel en groote Kloosters: deze is de vierde Order van die haar onderhóut gaan bidden. Haer dragt bestaet uyt een lake rok en een groote gryze kap, die de schouders en de Borst dekt; zy gorden haar met een koort met drie knopen; zy dragen ook een hoofdekzel of hoet, en prekende een vierkante Bonet. Haer merk is de letter T.

Minorita Conventualis.

der

K A P U Z Y N E N .

DEze hervorminge van d'Order van den H. Franciskus, begon in 't jaar 1525. door Vader Mattheus Basci, die een Geestelijke was in een stad, gelegen in de markt van Ancona, genaamt Montefalcone; maar dit geschiede niet zonder verscheyde openbaringe, gezigte en ingevinge. Hy veranderde zijn kleet, en geloofde dat hy 't gevonden had, op de zelve manier als den H. Franciskus te voren gedragen had, en had verlofte Romen van Paus Klemens de sevende, om 't zelve even zote dragen; zijn goet leven en Predikation trokken veel perzoonen tot hem. In 't jaer 1528. had hy een Bulle die deze Order toeliet, zig de heele werelt door te verspreijen. Haer eerste *Konvent* wiert tot Kamerino gestigt door de Hartoginne Katharina Cibo. De vader Mattheus Basci stierf tot Venetien in 't jaer 1552. Zy hebben haar naam van de kap die zy dragen, de welke met een grootte spitze punt is. Zy zijn gekleet met zeer grof laken, van kleur leeuwe graat, en zetten in haar mantel (schoon gants nicu) altijd een oude lap, en gorden haar met een gedraayde koort, en dragen voetzolen als d'Apostelen. 't Merkbeeltje van haar Order is den H. Franciscus de vijt wonden ontfangende door 't gezigt van den gekruyften Zeraphijn.

Capucinus.

der

**BROEDERS van den H. JOHANNES
der BOETVEERDIGHEYT.**

Dese Order bloeyt in het Koningrijk van Navorre, digt by Pompelona, en heeft langen tijt afgehangen van 't Bisdom dezer stad; maer de Prior zijnde eens tot Romem gekomen, bragt zoo veel te weeg, dat Gregorius de dertiende de gehoorzaamheit des Bisschops ontrok, en hebbende haar verscheyde t'zamenstellinge gegeven, maakte het onderhorig aan een Provinciaal. Deze Broeders gaan barrevoets, en zijn gekleet met zeer grof laken, lecuws kleur, en hebben de *Scapulier* en de Mantel van de zelve stof, met een leerc gordel; zy dragen ook altijt, 't zy zy waken of slapen, een groot hout kruys voor de borst gebonden. Daer zijn van dese Order niet meer dan vijf Kloosters, en niet meer als agt Broeders by malkander; haer leven is zeer streng, want slapen op de bloote gront, en haar hoofd rust op een steen, en spreken zeer zelden tegen malkander, eten ook niet als dorgewas, en drinken geen of weynig wijn.

Frater S^r. Joannis de Pœnitentia.

der MINIMEN of ALDERMINSTE.

D Eze Order is ingestelt door den H. Franciskus, gebynaemt de Paula, een stad in Kalabrie, alwaer hy geboren was in 't jaar 1416. Zijn Vader Jakobus Martolilla, en zijn Moeder, verkregen deze zoon door de tusschenspraek van den H. Franciskus, en wilden dat hy dezer oorzaak de zelve naam zou dragen. Omtrent het jaar 1448; zijnde nog geen twaalf jaren, nam 't kleet van den H. Franciskus van Assisien aan, in de stad van den H. Markus; maer vertrok zig een jaer daer na in de woestijne, en begaf zig geheel tot het eenzaam leven; hy kwam eerst na ses jaren verblijft weder, en trok verscheyde perzoonen tot zig, en maakte een Regel, die door Sixtus de vierde in 't jaar 1473. bevestigt wiert, als mede door verscheyde volgende Pauzen, en wilde enkel uyt nederigheyt dat de Geestelijken van zijn Order *Minimini* (alderminste) zoude genoemt worden. Louïis de elfde hebbende zoo veel van zijn Heyligheyt hooren spreken, wensde hem te zien, zoo dat Paus Sixtus de vierde hem geboot na Vrankrijk te gaan, alwaar hem de Koning met groote teken van blijfschap en genegenheyt ontfong, hem alst goe man noemende, welke naam ook tot zijn Geestelike over gegaan is. Hy liet hem een klooster timmeren op de hoek van het park van Plessis, dicht by Tours, daar hy in 't jaar 1507 stierf, ter ouderdom van een-en-megentig jaer, en wiert van Leo de tiende in 't jaer 1519 *Gekanonizeert*, welke onkosten de Koning Francois de eerste droeg. Zy dragen een kleet gants leeus kleur, zijnde een rok, een kap en een ronde *Patience*, die van de kap af hangt tot half weeg de dijen, hebben ook een leere riem, waer mede zy haer gorden. Zy onderhouden een gedurige vasten, doen dienst zonder eenig gezang, met een zeer zachte en nederige stem, leezen de Mis, Prediken en hooren Biegt; hebben omtrent 180 *Konventen* van haar Order, die ook de vijfde is van de bedelende. Haer merk bestaet uyt deze woerde (CHARITAS) liefde, zijnder rontom gestraalt, om de Hemelsche eygenschap van deze deugt te verbeelden.

LXXII.

Minimus S^{ti} Francisci de Paula.

71

der

GEESTELYKEN

van den H. Kariton.

DEzen Heylig zijnde om het geloof onder den Keyzer Aurelianus vervolgt, wiert door den Keizer Tacitus wederom in vryheyt gestelt, hy ging een reis na'tH. Lant doen, alwaer hy eenig gelt wonderlijker wijs vont, waer voor hy een Klooster stigte, welkers Geestelijken in zeer groote betragtinge der Godsdienst leefde, en in zeer groote onthoudinge. Zy leven na haar eyge instellinge, volgens de Griekse manier, dragen een leus kleurt kleet, met een swarte kap op de Griekze wijs, die haar ver over de schouders komt. Haar merkteken is de Gevel van haar Klooster, met dit byschrift, (*Non Praevalibunt.*) *Z* en zullen er niet boven komen. Hier is omtrent al wat men aanmerkens waardig in 't kort van al de Geestelijke Orders zoude kunnen zeggen.

E Y N D E.

1

Monachus Stⁱ Caritonis.

72

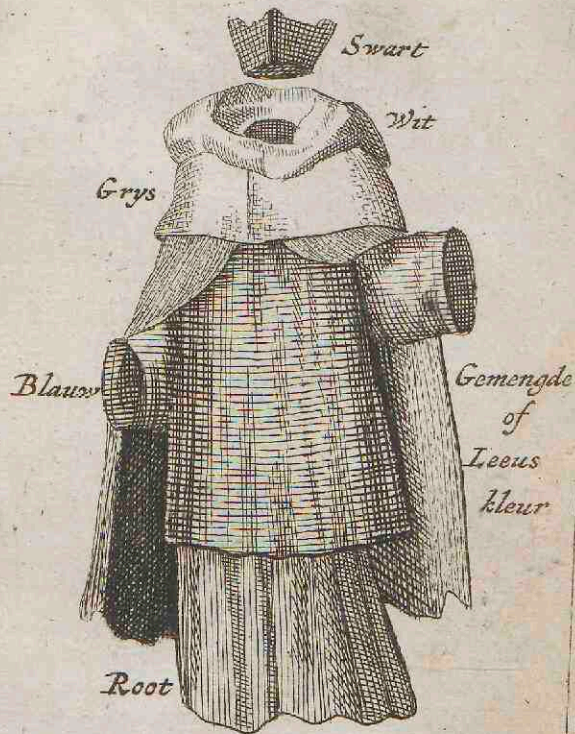
AANWYZING

Van 't onderscheyt der

KLEUREN.

TOt meerder gemak en eygenschap, zijn de kleuren, zoo veel het mogelijk geweest is, in de arzeringe waergenomen, gelijk de Wapenkenders de kleuren weten aan te wijzen, als by voorbeeld, gout of geel met stippels, zilver of wit blijft wit, swart wort aangewesen, met een dubbelde arzering, dwers over den ander, keel of root door een arzering die steyl op en neer is, Azur of blaauw door een dwarffe, en groen door een schuynse.

Zoo zijn ook de swarte Klederen door een dubbelde, de roo door een op en neergaande, en blaauw door een dwarffe arzering aangewesen, die uyt twee kleuren t'zamen gemengt worden, al leeuwe graauw, is met een op en neergaande arzering met stippels tuschen beyde aangewesen, 't grijs door een kruys-arzering, met groote vierkante stippen, daer egter de dag wit en zuiver blijft, en wit is wit gebleven, enkelijk maer opgeschaduw, gelijk dit nevenstaande printje aanwezig. En hier uyt kunnen de liefhebbers met het eerste gesigt zien hoe de kleuren der Dragten zijn, zonder ze juyft te moeten opzoeken en na lezen.

Ordo distinguendi Colores

TAFEL van de Beschrijving der Geestelijke
Orders.

Geregelde Geestelijken.

(raet.

- I. **V**an d' Order der Kanoniken van St. Jan van Late-
 II. Van d' Order der Kanoniken van 't H. Graf.
 III. Van d' Order der Herbergers van den H. Geest. (tae.
 IV. Van d' Order der Kanoniken van den H. Markus tot Man-
 V. Van d' Order der Kanoniken van St. Joris tot Venetien.
 VI. Van d' Order der geregelde Kanoniken van St. Joris in
 Sicilien.
 VII. Van d' Order der geregelde Kanoniken des H. Saligmakers.
 VIII. Van d' Order der Kanoniken van Groenendal.
 IX. Van d' Order der Broeders van 't gemeen leven.
 X. Van d' Order der Theatinen.
 XI. Van d' Order der Geestelijken van Somaska.
 XII. Van d' Order der Priesters van Jezus Maatschappij.
 XIII. Van d' Order der Priesters van 't Oratorie van den H.
 Philippus Neri.
 XIV. Van d' Order der Agonizanten, of vergadering der gere-
 gelde Kerkelijke, dienende de kranken.
 XV. Van d' Order der Kerkelijken des minderen Orders.
 Kloosterlijke Orders van 't Oosten.
 XVI. Van d' Order der Moniken van den H. Pachomius.
 XVII. Van d' Order van den H. Makarius.
 XVIII. Van d' Order van den H. Basilius.
 XIX. Van d' Order van den H. Basilius in Messina.
 XX. Van d' Order des H. Basilius in Duytslant.
 XXI. Van d' Order der Sabbaiten.
 XXII. Van d' Order der Lerinenfer moniken.
 Orders die de Regel van den H. Benedictus volgen.
 XXIII. Van d' Order der Benedictiner-moniken van Cluny.
 XXIV. Van d' Order der vergadering van de H. Justina.
 XXV. Van d' Order der vergadering van den Berg Kassyn.
 XXVI. Van d' Order der Moniken van Camalduli.
 XXVII. Van d' Order der Heremyten van Camalduli.
 XXVIII. Van d' Order der Heremyten van den H. Romualdus, of
 van den Berg Monte Corona.
 XXIX. Van d' Order der Moniken van Falombrose.
 XXX. Van d' Order der Karthuizers.
 XXXI. Van d' Order der Cisterciensen, XXXII.

T A F E L.

- XXXII. Van d'Order der Moniken van Fleury.
 XXXIII. Van d'Order Feuljanten, of hervormde Cisterciensen van de H. Maria der Bladen.
 XXXIV. Van d'Order der Kerkelijke van Gramont. (derde.
 XXXV. Van d'Order der vergadering van de Humiliaten of verne-
 XXXVI. Van d'Order der Silvestrinen.
 XXXVII. Van d'Order der Celestinen.
 XXXVIII. Van d'Order der Olivetanen.
 XXXIX. Van d'Order der Moniken van 't dal van Josaphat.
 XL. Van d'Order van den H. Benedictus in Indien.
 Orders die de Regels van den H. Augustinus waat nemen.
 XLI. Van d'Order van den H. Antonius.
 XLII. Van d'Order der Karmeliten van de Premonstreyt. (heyt.
 XLIII. Van d'Order der Matharinen of der Heyligste Drieuuldig-
 XLIV. Van d'Order der Preekheeren, anders genaemt Jakobinen.
 XLV. Van d'Order der Armeren Moniken.
 XLVI. Van d'Order der Barmhertigheyt tot de Gevangenen.
 XLVII. Van d'Order der Serviten of Dienaars van Maria.
 XLVIII. Van d'Order der Augustinen.
 XLIX. Van d'Order der Heremyten van den H. Paulus.
 L. Van d'Order der Hieronymitanen in Hispanjen. (d'Olmeda.
 LI. Van d'Order der Hieronymitanen, hervormt door Lupus
 Van d'Order der Jesuaten.
 LII. Van d'Order van de H. Brigitta.
 LIII. Van d'Order van den H. Hieronymus van Montibello.
 LIV. Van d'Order van den H. Hieronymus van Fiesole. (t Bos.
 LV. Van d'Order der Barnabiten, of van den H. Ambrosius in
 LVI. Van d'Order der Apostolinen of Ambrosiaer Barnabiten.
 LVII. Van d'Order der Broeders van Barmhertigheyt, anders ge-
 naemt van den H. Jan Gods, of d'Onnoos'le broertjes.
 LIX. Van d'Order der Ontfchoeyde Augustinen.
 LX. Van d'Order der Karmeliten.
 Verscheyde andere Orders.
 LXI. Van d'Order der Ontfchoeyde Karmeliten.
 LXII. Van d'Order der Moniken van 't H. Kruys, genaemt Kruys-
 dragers in Italien.
 LXIII. Van d'Order der Kruys-Broeders in Nederlandt.
 LXIV. Van d'Order der Kruys-Broeders in Portugael.
 LXV. Van d'Order van 't H. Kruys in Syrien.
 LXVI. Van d'Order der Minder broeders Observanten van den H.
 Fransiskus.
 LXVII. Van d'Order der Ontfchoeyde Minderbroeders in Spanjen.
 LXVIII. Van d'Order der Minderbroeders Konventuelen.
 LXIX. Van d'Order der Kapuzijnen. (veerdigheyt.
 LXX. Van d'Order der Broeders van den H. Johannes der Boos-
 LXXI. Van d'Order der Minimi of alderminste.
 LXXII. Van d'Order der Geestelijken van den H. Kariton.

INDEX FIGURARUM.

Clerici Regulares.

- 1 Canonicus Sancti Joannis Lateranensis Romæ.
- 2 Canonicus Regularis S. Sepulchri.
- 3 Clericus Hospitalaris Spiritus Sancti Romæ.
- 4 Canonicus Mantuanus S. Marci.
- 5 Canonicus S. Georgii in Alga Venetiis.
- 6 Canonicus Regularis S. Georgii in Sicilia.
- 7 Canonicus S. Salvatoris.
- 8 Canonicus Regularis Vallis viridis.
- 9 Frater Vitæ Communis.
- 10 Religiosus Theatinus.
- 11 Religiosus Somascus.
- 12 Sacerdos Societatis Jesu.
- 13 Sacerdos Oratorii S. Philippi Neri.
- 14 Religiosus Ordinis Agonizantium.
- 15 Clericus Ordinis Minorum.

Ordines Monastici Orientis.

- 16 Monachus S. Pachomii.
- 17 Monachus S. Macarii.
- 18 Monachus S. Basilii.
- 19 Monachus S. Basilii apud Messinenses.
- 20 Monachus S. Basilii in Germania.
- 21 Monachus S. Sabbæ.
- 22 Monachus Lirinensis.

Ordines secundum Regulam S. Benedicti.

- 23 Monachus S. Benedicti Monasterii Cluniacensis.
- 24 Monachus Congregationis Stæ. Justinæ.
- 25 Monachus Cassinensis.
- 26 Monachus Camaldulensis.
- 27 Eremita Camaldulensis.
- 28 Eremita Camaldulensis Montis Coronæ.
- 29 Monachus Vallis Umbrosæ.
- 30 Carthusianus.
- 31 Monachus Cisterciensis.
- 32 Monachus Floriacensis.
- 33 Monachus Foliensis.
- 34 Religiosus Grandimontensis.
- 35 Monachus Congregationis Humiliatorum.

INDEX FIGURARUM.

- 36 Monachus Sti. Silvestri.
 37 Monachus Celestinus.
 38 Monachus Olivetanus.
 39 Monachus Vallis Josaphat.
 40 Monachus Sti Benedicti in Indiis.

Ordines qui sequuntur Regulas S. Augustini.

- 41 Monachus S. Antonii.
 42 Canonicus Præmonstratensis.
 43 Trinitarius.
 44 Dominicanus.
 45 Armenus Monachus.
 46 Monachus Mercedis Captivorum.
 47 Servita.
 48 Augustinianus.
 49 Eremita S. Pauli.
 50 Eremita S. Hieronymi.
 51 Hieronymita Reformatus.
 52 Religiosus Ordinis Jesuatorum.
 53 Ordinis S. Brigidæ.
 54 Monachus Bellimontanus.
 55 Eremita S. Hieronymi Fesulanus.
 56 Barnabita.
 57 Barnabita Ambrosianus.
 58 Hospitalarius Joannis Dei.
 59 Augustinianus Discalceatus.

Ordines diversi.

- 60 Carmelita.
 61 Carmelita Discalceatus.
 62 Monachus Ordinis Crucigerorum.
 63 Monachus Crucigerorum in Belgio.
 64 Monachus Crucigerorum in Lusitania.
 65 Monachus Crucigerorum in Syria.
 66 Minorita Observantia.
 67 Minorita Discalceatus in Hispania.
 68 Minorita Conventualis.
 69 Capucinus.
 70 Frater Sti Joannis de Penitentia.
 Minimus Sti Francisci de Paula.
 Monachus Sti Caritonis.

F I N I S.